

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO
ĮSTATYMO NR. X-764 PAKEITIMO ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą Nr. X-764 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo ir planavimo bendruosius reikalavimus, kad būtų išvengta neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, užtikrintas nepertraukiamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, užtikrinta visuomenės poreikius atitinkanti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sudarytos sąlygos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėti galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas.

2 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja asmenų santykius, atsirandančius tiekiant geriamąjį vandenį, tvarkant nuotekas ir individualiai apsirūpinant geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkant nuotekas.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Abonentas** – fizinis arba juridinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, perkantys geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas tikslais, nesusijusiais su fizinio asmens asmeninėmis, šeimos ar namų ūkio reikmėmis, ir su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju arba viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba regioniniu viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba garantiniu geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba

paviršinių nuotekų tvarkytoju sudarę geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu minėta sutartis nesudaryta, prijungę nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginius prie paviršinių nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar išleidžiantys paviršines nuotekas į šių nuotekų tvarkytojo paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas.

2. **Aglomeracija** – urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidarančios ar galinčios susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginiais.

3. **Asmuo** – Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės fizinis asmuo, Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, užsienio valstybės juridinis asmuo arba organizacija ar jų padalinys.

4. **Bazinis nuotekų užterštumas** – nuotekų teršalų koncentracija, atitinkanti didžiausią leidžiamą buitinių ir paviršinių nuotekų teršalų koncentraciją.

5. **Centralizuotoji geriamojo vandens tiekimo sistema** – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanči ar kitaip valdoma arba naudojama vamzdynų sistema, kuria tiekiamas geriamasis vanduo miestams, miesteliams, kaimams.

6. **Centralizuotoji nuotekų surinkimo sistema** – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanči ar kitaip valdoma arba naudojama vamzdynų sistema, į kurią patenkančios nuotekos nukreipiamos į miestų, miestelių, kaimų nuotekų valymo įrenginius.

7. **Didelė tarša** – abonentų išleidžiamose nuotekose geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba garantinio vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nustatytas teršiančių medžiagų koncentracijos viršijimas, kai bent vienos teršiančios medžiagos koncentracija 3 ir daugiau kartų viršija geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešojoje sutartyje numatytą išleidžiamų nuotekų užterštumą, kurio negalima viršyti dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, arba paviršinių nuotekų tvarkytojo viešojoje sutartyje numatytą leidžiamą paviršinių nuotekų užterštumą, o jei išleidžiama aplinkos ministro tvirtinamame nuotekų tvarkymo reglamente išvardytų prioritetinių pavojingų medžiagų, kai nustatyta šių medžiagų koncentracija viršija šiame reglamente nurodytą didžiausią leidžiamą jų koncentraciją nuotekose, jas išleidžiant į nuotekų surinkimo sistemą.

8. **Garantinis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas** (toliau – garantinis vandens tiekėjas) – viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, iš anksto paskirtas vykdyti garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą.

9. **Garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas** – geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas, vykdomas garantinio geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo.

10. **Geriamojo vandens apskaitos prietaisai** – abonentų ir (arba) vartotojų sunaudoto geriamojo vandens kiekio matavimo priemonės, kurioms taikomas teisinis metrologinis

reglamentavimas ir pagal kurių rodmenis atsiskaitoma su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju arba viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba regioniniu viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba garantiniu geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju už sunaudotą geriamąjį vandenį.

11. **Geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas** – juridinis asmuo, tiekiantis geriamąjį vandenį ir (arba) teikiantis nuotekų tvarkymo paslaugas ir turintis geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licenciją.

12. **Geriamojo vandens tiekimas** – geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo vykdoma ūkinė komercinė veikla, apimanti technines, organizacines ir ekonomines priemones, reikalingas geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, pristatyti ir parduoti abonentams ir (arba) vartotojams.

13. **Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra** – statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas (vandens išgavimo, ruošimo įrenginiai, siurblynės, vamzdynai, šuliniai, geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos prietaisai, jų plombos ir kiti objektai) geriamajam vandeniui išgauti, ruošti, laikyti, tiekti ir geriamojo vandens apskaitai tvarkyti.

14. **Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo veiklos planas** (toliau – veiklos planas) – veiklos planavimo dokumentas, sudaromas ne trumpesniam kaip penkerių metų laikotarpiui, kuriame numatomos geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio viešojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos plėtros kryptys, terminai ir reikalingos investicijos.

15. **Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licencija** (toliau – licencija) – valstybės institucijos išduodamas oficialus dokumentas, kuriuo juridiniam asmeniui suteikiama teisė vykdyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklą.

16. **Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešoji sutartis** (toliau – viešoji sutartis) – geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo bei (ar) paviršinių nuotekų tvarkymo sutartis, kurią geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba garantinis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba paviršinių nuotekų tvarkytojas sudaro su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų gavėjais.

17. **Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas** (toliau – infrastruktūros plėtros planas) – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatomos aglomeracijos, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, nurodomos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapai (eiga, eiliškumas) ir finansavimo šaltiniai.

18. **Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina** – penkerių metų reguliavimo laikotarpiui nustatyta geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo paslaugų kaina, apskaičiuota pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką, kitais jos galiojimo metais taikoma, perskaičiuojant geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų kainą.

19. **Geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo riba** – geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros vieta, kurioje baigiasi abonentui ar vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto riba (vandentiekio šulinys, sklypo riba ar statinio ar daugiabučio namo įvadas, atsižvelgiant į abonentų ir vartotojų kategoriją) ir prasideda geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanti ar kitaip valdoma ir (arba) naudojama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra ir kurioje geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba viešasis geriamojo

vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas perduoda saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį abonentui ir (arba) vartotojui.

20. Gyventojų ekvivalentas – sutartinis vienetas taršos nuotekomis šaltinio dydžiui išreikšti. Vienas gyventojų ekvivalentas reiškia taršos šaltinį, kuriame per parą susidarančiose nuotekose esantiems organiniams teršalams biologiškai suskaidyti deguonies poreikis (BDS5) yra 60 gramų.

21. Individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu – geriamojo vandens išgavimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais, kai per parą išgaunama mažiau kaip 10 m³ geriamojo vandens arba geriamuoju vandeniu aprūpinama mažiau kaip 50 fizinių asmenų, o išgautas vanduo neparduodamas arba nenaudojamas viešajam geriamojo vandens tiekimui.

22. Individualusis nuotekų tvarkymas – buityje, ūkio ar gamybinėje veikloje panaudoto vandens išleidimas į nuosavybės teise ar kitaip valdomus ir (arba) naudojamus nuotekų kaupimo ar valymo įrenginius, nuotekų valymas, išleidimas į aplinką, valant nuotekas susidariusių atliekų (dumblo), sukauptų nuotekų perdavimas geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui, arba nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčiam asmeniui.

23. Individualiojo nuotekų tvarkymo įrenginiai – inžineriniai įrenginiai nuotekoms individualiai tvarkyti (surinkti, kaupti, transportuoti, valyti).

24. Nepertraukiamas geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymas – nuolatinis geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymas laikantis teisės aktuose numatytų kiekio, slėgio, reguliarumo, saugos ir kokybės reikalavimų, taip pat Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų.

25. Nuotekos – buityje, ūkio ar gamybinėje veikloje naudotas vanduo, taip pat kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ar transporto priemonių plovimo ir panašiai, išskyrus vandenį iš žaliųjų plotų, kuriuose neįrengta vandens surinkimo infrastruktūra, ir žemės ūkio naudmenų) vanduo, kurį asmuo išleidžia į aplinką tam skirtais inžineriniais įrenginiais ar kitaip atiduoda tvarkyti.

26. Nuotekų apskaitos prietaisai – abonentų ir (arba) vartotojų išleistų nuotekų kiekio matavimo priemonės, kurioms taikomas teisinis metrologinis reglamentavimas ir pagal kurių rodmenis su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju arba viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba regioniniu viešuoju geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba garantiniu geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, arba paviršinių nuotekų tvarkytoju atsiskaitoma už išleistas nuotekas.

27. Nuotekų atidavimo riba – nuotekų tvarkymo infrastruktūros vieta, kurioje baigiasi abonentui ar vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto riba (nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio ar daugiabučio namo nuotekų išvadas, atsižvelgiant į abonentų ir vartotojų kategoriją) ir prasideda geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanči ar kitaip valdoma arba naudojama nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir kurioje abonto ir (arba) vartotojo išleidžiamos nuotekos atiduodamos geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, o pastarajam tenka atsakomybė už jų tvarkymą.

28. Nuotekų transportavimo paslaugų teikimas – individualių nuotekų ir (ar), valant nuotekas, susidariusių atliekų (dumblo) surinkimas, transportavimas ir išleidimas į geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, regioniniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančią ar kitaip valdomą ir (arba) naudojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

29. **Nuotekų tvarkymas** – nuotekų surinkimas, laikymas, transportavimas, valymas, apskaita, tyrimas, išleidimas į aplinką ir (arba), valant susidariusių atliekų (dumblo) tvarkymas.

30. **Nuotekų tvarkymo informacinė sistema** – individualiojo nuotekų tvarkymo įrenginių apskaitos ir kontrolės valstybės informacinė sistema.

31. **Nuotekų tvarkymo infrastruktūra** – statinių, įrenginių ir komunikacijų kompleksas, atskiros komplekso dalys, skirtos nuotekoms surinkti, laikyti, transportuoti, valyti, tirti ir jų apskaitai tvarkyti.

32. **Nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas** – geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo vykdomas abonentų ir (arba) vartotojų nuotekų tvarkymas pagal geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu minėta sutartis nesudaryta, nuotekų tvarkymas pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas, kai abonentų ar vartotojų nuotekų šalinimo įrenginiai prijungti prie nuotekų tvarkymo infrastruktūros, kurią nuosavybės teise ar kitaip valdo ir (arba) naudoja geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba paviršinių nuotekų tvarkytojas.

33. **Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginiai** – įrenginiai, kuriais valomos ir (arba) kuriuose kaupiamos nuotekos.

34. **Nuotekų valymo kaina už padidėjusią ir savitąją nuotekų taršą** – konkretiems abonentams apskaičiuota papildoma kaina už nuotekų valymą, kai abonentų nuotekų teršalų koncentracijos yra didesnės už nustatytas bazines koncentracijas ir (arba) kurių sudėtyje yra savitosios nuotekų taršos komponentų.

35. **Pastatų vidaus vandentiekio sistema** – vamzdynas ir kita patalpų naudotojų pastatų viduje esanti vandens ruošimo, slėgio pakėlimo įranga ir skirstomoji įranga, įvadu sujungta su vandentiekio skirstomuoju tinklu, už kurios priežiūrą atsakingi jos savininkai arba jų įgalioti asmenys.

36. **Paviršinės nuotekos** – ant urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žaliuosius plotus, kuriuose neįrengta vandens surinkimo infrastruktūra, ir žemės ūkio naudmenas) patenkantis kritulių ir kitoks (nuo teritorijų dangos ir panašiai) vanduo, kurį teritorijos valdytojas (abonentas), naudodamas paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, surenka ir pašalina į aplinką arba išleidžia į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas (perduoda paviršinių nuotekų tvarkytojui).

37. **Paviršinių nuotekų atidavimo riba** – paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros vieta, kurioje baigiasi abonentui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo nekilnojamojo turto riba (sklypo riba) ir prasideda paviršinių nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausanči ar kitaip valdoma ir (arba) naudojama paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir, kurioje abonto paviršinės nuotekos atiduodamos paviršinių nuotekų tvarkytojui, o pastarajam tenka atsakomybė už jų tvarkymą.

38. **Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina** – penkerių metų reguliavimo laikotarpiui abonentams nustatyta paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kaina, apskaičiuota pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką, kitais jos galiojimo metais taikoma, perskaičiuojant paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainą.

39. **Paviršinių nuotekų tvarkytojas** – savivaldybės valdoma įmonė, šio įstatymo nustatyta tvarka įgijusi teisę ir pareigą tvarkyti paviršines nuotekas savivaldybės teritorijoje.

40. **Pažeidžiamos ir marginalizuotos grupės** – grupės žmonių, kurie bėga nuo karinių konfliktų ar persekiojimo, neturi gyvenamos vietos (pvz. pabėgėliai, benamiai).

41. **Prioritetinės patalpos** – viešasis pastatas, kuriuo naudojasi asmenys, galintys patirti su geriamuoju vandeniu susijusią riziką.

42. **Regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas** (toliau – regioninis viešasis vandens tiekėjas) – savivaldybių tarybų paskirtas viešasis geriamojo vandens

tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, teikiantis paslaugas daugiau kaip vienos savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje.

43. **Reguliavimo apskaitos sistemos patikra** – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba garantiniam vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui auditoriaus, audito įmonės pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui motyvuotu sprendimu nustatytą reikalavimą teikiama paslauga, kurią atlikus pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą techninę užduotį pateikiama reguliavimo apskaitos sistemos patikros ataskaita ir (ar) išvada.

44. **Reguliuojamoji veikla** – geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo veikla, kuriai taikomos valstybės reguliuojamos kainos ir kuriai (išskyrus paviršinių nuotekų tvarkymą ir garantinį vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą) reikalinga licencija.

45. **Reguliuojamosios veiklos ataskaitos** – geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba garantinio geriamo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai teikiamos vykdomos veiklos ataskaitos, rengiamos, vadovaujantis reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimais ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, garantinio geriamo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, kuriose parodomas apskaitos atskyrimas ir sąnaudų paskirstymas pagal veiklas.

46. **Reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra** – geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui auditoriaus, audito įmonės kasmet teikiama paslauga, kurią atlikus pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą ar pratęstą galioti techninę užduotį pateikiama reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ataskaita ir (ar) išvada.

47. **Savitoji nuotekų tarša** – teršiančių medžiagų, kurių bazinė koncentracija, vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintu Nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašu, nebuvo nustatyta ir kurių koncentracija viršija aplinkos ministro tvirtinamame nuotekų tvarkymo reglamente nustatytas ribines koncentracijas medžiagų, kurios išleidžiamos į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba garantinio geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo nuotekų surinkimo sistemą, ir didžiausias leidžiamas koncentracijas medžiagų, išleidžiamų į aplinką, buvimas į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo arba viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba regioninio viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, arba garantinio geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo naudojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išleidžiamose nuotekose.

48. **Taršos šaltinis** – teršiantis objektas.

49. **Techninė užduotis** – Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kasmet, iki kovo 31 dienos, tvirtinamas ar pratęsiamas galioti dokumentas, o atliekant reguliavimo apskaitos sistemos patikrą, šio įstatymo 32 straipsnio 11 dalyje nustatytais atvejais Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos tvirtinamas dokumentas, kuriame nurodomi konkretūs Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos parengti ir patvirtinti tarptautiniai užtikrinimo užduočių, tarptautiniai peržiūros užduočių, tarptautiniai susijusių paslaugų standartai ir susiję praktiniai nurodymai (toliau – profesiniai standartai) arba tarptautiniai audito standartai, kuriais vadovaujantis turi būti atliekama geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų arba viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, arba regioninių viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų reguliuojamosios veiklos ataskaitų

patikra ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikra ir šių patikros paslaugų reikalavimai ir (ar) apimtis.

50. **Teršiančios medžiagos** – medžiagos (cheminiai junginiai) ar medžiagų grupės, kurios, patekusios į aplinką, dėl savo savybių gali būti kenksmingos aplinkai ar žmonių sveikatai.

51. **Teršėjas** – asmuo, išleidžiantis nuotekas į aplinką arba į kito asmens nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

52. **Urbanizuotos teritorijos paviršiaus valdytojas** – abonentas, nuosavybės teise valdantis ar kitaip naudojantis teritoriją, kurioje susidaro paviršinės nuotekos.

53. **Vartotojas** – fizinis asmuo, perkantis geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms ir sudaręs geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį arba, jeigu minėta sutartis nesudaryta, prijungęs nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, arba garantiniam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

54. **Viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas** (toliau – viešasis vandens tiekėjas) – valstybės ar savivaldybės valdoma įmonė, vykdanči viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

55. **Viešasis geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymas** – geriamojo vandens tiekimas ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje ir (arba) viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo regione.

56. **Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo regionas** (toliau – viešojo vandens tiekimo regionas) – teritorija, atitinkanti Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme nustatytą Lietuvos Respublikos teritorijos aukštesnįjį administracinį vienetą ir jo ribas, kurioje savivaldybių institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

57. **Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija** (toliau – viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) – Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

58. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos metrologijos įstatyme, Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme, Lietuvos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO REGULIAVIMAS

4 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo institucijos
Geriamojo vandens tiekimą, nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų

tvarkymo paslaugų teikimą pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka reguliuoja:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė;
- 2) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;
- 3) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija;
- 4) Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- 5) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba;
- 6) savivaldybių institucijos;
- 7) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

5 straipsnis. Vyriausybės kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Vyriausybė:

- 1) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licencijavimo taisykles;
- 2) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas;
- 3) tvirtina Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos aprašą;
- 4) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų perėmimo arba išpirkimo tvarkos aprašą.

6 straipsnis. Aplinkos ministerijos kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Aplinkos ministerija:

- 1) tvirtina teisės aktus, nustatančius nuotekų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimus, prižiūri, kaip šie reikalavimai įgyvendinami;
- 2) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisykles;
- 3) nustato išgauto geriamojo vandens, išleidžiamų nuotekų ir teršalų apskaitos tvarką;
- 4) tvirtina Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planų rengimo taisykles;
- 5) nustato Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimus;
- 6) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisykles;
- 7) tvirtina Nuotekų tvarkymo reglamentą ir Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentą;
- 8) nustato Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimus;
- 9) tvirtina Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašą;
- 10) koordinuoja kitų valstybės ir savivaldybių institucijų veiklą, kad būtų įgyvendinti šio įstatymo reikalavimai;
- 11) tvirtina aglomeracijų ribų nustatymo kriterijus;
- 12) tvirtina Nuotekų tvarkymo informacinės sistemos nuostatus.

7 straipsnis. Sveikatos apsaugos ministerijos kompetencija geriamojo vandens reguliavimo srityje

Sveikatos apsaugos ministerija nustato visuomenės sveikatos saugos ir kokybės reikalavimus geriamajam vandeniui.

8 straipsnis. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kompetencija geriamojo vandens tiekimo reguliavimo srityje

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

- 1) Geriamojo vandens įstatymo nustatyta tvarka atlieka valstybinę geriamojo vandens saugos ir kokybės kontrolę;

2) nagrinėja abonentų ir vartotojų skundus dėl geriamojo vandens saugos ir kokybės.

9 straipsnis. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kompetencija ir finansavimo tvarka geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba:

1) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką ir prižiūri, kaip ji taikoma;

2) tvirtina Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką ir prižiūri, kaip ji taikoma;

3) nustato geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, viešųjų vandens tiekėjų, ir regioninių viešųjų vandens tiekėjų (toliau kartu – geriamojo vandens tiekėjai), ir garantinių vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūri, kaip jos taikomos;

4) nustato paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūri, kaip jos taikomos;

5) nustato garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūri, kaip jos taikomos;

6) tvirtina Geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir nuotekų apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodiką;

7) tvirtina reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimus ir (ar) metodą, ir (ar) modelį ir technines užduotis;

8) vadovaudamasi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijavimo taisyklėmis, išduoda, keičia licencijas, jas registruoja, įspėja apie galimą licencijos galiojimo panaikinimą, panaikina licencijas, prižiūri, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų, paskiria garantinį vandens tiekėją;

9) nustato Laikino atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugų kainų nustatymo metodiką ir prižiūri, kaip ji taikoma;

10) nustato sankcijų skyrimo taisykles, skiria sankcijas už šio įstatymo nuostatų pažeidimus;

11) tvirtina Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumų vertinimo tvarkos aprašą;

12) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, garantinio vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, ir paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių apskaitos atskyrimo taisykles ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų sąvadą;

13) tvirtina Geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo informacijos teikimo taisykles;

14) tvirtina Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo vykdymo tvarkos ir sąlygų aprašą;

15) tvirtina Nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašą ir prižiūri, kaip jis taikomas;

16) tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų lyginamosios analizės aprašą;

17) kiekvienais metais, iki gruodžio 31 dienos, įvertina, ar nustačius naujas kainas, vartotojų kiekvieną mėnesį mokama suma už geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas neviršys 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų;

18) vertina geriamojo vandens tiekėjų geriamojo vandens nuostolius, rengia nuostolių ataskaitą, kurią kartą per metus teikia Europos Komisijai;

19) tikrina geriamojo vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklą;

20) vadovaudamasi skaidrumo, objektyvumo ir nediskriminavimo principais, investicijų efektyvumo, atsipirkimo laikotarpio ir pagrįstumo įvertinimo kriterijais, tvirtina Investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos aprašą, derina geriamojo vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų investicijas;

21) apskaičiuoja šio įstatymo 15 straipsnio 15 dalyje nurodytą įmoką.

2. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos veiklos finansavimo šaltiniai yra valstybės biudžeto asignavimai, tarp jų ir šio straipsnio 3 dalyje numatytos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamos. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos strateginiame veiklos plane numatytos ir vykdomos programos, įgyvendinamos, siekiant šio įstatymo 1 straipsnyje nustatytų tikslų ir atliekant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriaus reguliavimą, finansuojamos iš šios tarybos pajamų, gautų šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

3. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamos ir jų naudojimo tvarka:

1) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kitų metų pajamas sudaro geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų 0,3 procento praėjusių metų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos pajamų;

2) šios dalies 1 punkte nustatyta tvarka apskaičiuotos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamos pripažįstamos geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, nustatant reguliuojamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas arba jų dalį;

3) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki kiekvienų metų kovo 31 dienos apskaičiuoja šios dalies 1 punkte nurodytas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamas ir informuoja geriamojo vandens tiekėjus, garantinius vandens tiekėjus ir paviršinių nuotekų tvarkytojus apie jų kiekvieną ketvirtį mokėtiną sumą. Geriamojo vandens tiekėjai, garantiniai vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nurodytą sumą privalo pervesti į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sąskaitą kiekvieną kalendorinių metų ketvirtį, bet ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio paskutinės dienos;

4) jei geriamojo vandens tiekėjai, garantiniai vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai laiku nesumoka Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai šios dalies 1 punkte nustatyta tvarka apskaičiuotos sumos, skaičiuojami 0,03 procento dydžio delspinigiai už kiekvieną praleistą mokėjimo termino dieną. Delspinigiai nėra pripažįstami geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, nustatant reguliuojamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas arba jų dalį. Delspinigių sumokėjimas neatleidžia nuo pareigos sumokėti visą laiku nesumokėtą sumą;

5) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba gautas pajamas privalo pervesti į valstybės biudžetą ir tvarkyti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka;

6) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pajamos, gautos pagal šią dalį ir pervestos į valstybės biudžetą, gali būti naudojamos tik šios tarybos strateginiame veiklos plane numatytoms ir vykdomoms programoms finansuoti.

10 straipsnis. Savivaldybių institucijų kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

1. Savivaldybių tarybos:

1) tvirtina infrastruktūros plėtros planus;

2) tvirtindamos infrastruktūros plėtros planus, sprendimu nustato aglomeracijų ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijų ribas;

3) skiria viešuosius vandens tiekėjus, regioninius viešuosius vandens tiekėjus ir paveda viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą;

4) skiria paviršinių nuotekų tvarkytojus ir paveda savivaldybių teritorijose vykdyti paviršinių nuotekų tvarkymą;

5) iki 2027 m. gruodžio 31 d. vykdo viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui skirtos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininko teises ir pareigas;

6) vadovaudamosi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta Geriamojo vandens apskaitos ir nuotekų apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodika, tvirtina geriamojo vandens apskaitos ir nuotekų apskaitos prietaisų, įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokestį.

2. Savivaldybės vykdomoji institucija:

1) savivaldybės administracijos direktorius tvirtina geriamojo vandens tiekėjų arba paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklos planus, kai nesudaroma įmonių valdyba;

2) prižiūri ir užtikrina viešųjų vandens tiekėjų, regioninių viešųjų vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos ir infrastruktūros plėtros planų sprendinių įgyvendinimą;

3) koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje;

4) užtikrina viešojo vandens tiekimo teritorijoje esančių vandenviečių apsaugos zonų nustatymo organizavimą;

5) teritorijų planavimo procedūrų metu prižiūri, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai ir jų apsaugos zonos būtų išdėstyti komunikacijų koridoriuose arba būtų užtikrintos galimybės naudotis servituto teise, kai reikia prižiūrėti, keisti ir kitaip naudoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektus;

6) Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje teikia informaciją apie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą;

7) infrastruktūros plėtros planavimo procedūrų metu užtikrina šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų įgyvendinimą;

8) siekdamas užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo priežiūrą, Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje teikia duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka apie išduotus statybą leidžiančius dokumentus, kuriais leidžiama įrengti nuotekų valymo (ar) kaupimo įrenginius;

9) tikrina, ar asmenys, individualiai tvarkantys nuotekas, turi apmokėjimą už sukauptų nuotekų transportavimą patvirtinančius dokumentus arba viešąją sutartį su geriamojo vandens tiekėju arba sutartį su nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu arba individualių nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių priežiūrą vykdančiu asmeniu, ar individualių nuotekų valymo įrenginių priežiūra (eksploatacija) vykdoma Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo ir Nuotekų valymo įrenginių taikymo reglamento nustatyta tvarka;

10) kas 10 metų įvertina, ar infrastruktūros plėtros planuose nustatytos aglomeracijų ribos ir viešosios geriamojo vandens tiekimo teritorijos atitinka realią situaciją, prireikus inicijuoja minėto plano keitimą;

11) atlieka savivaldybės teritorijoje nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių inventorizaciją ir Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje teikia duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka;

12) siekdamas pagerinti prieigą prie geriamojo vandens užtikrina, kad viešosiose erdvėse ir viešuosiuose pastatuose būtų sudarytos galimybės gauti geriamojo vandens ir užtikrina reikalingų įrenginių įrengimą, eksploataciją ir eksploatacinių išlaidų padengimą;

13) užtikrina, kad gyventojai, apsirūpinantys geriamuoju vandeniu individualiai, laiku būtų informuoti apie galimą pavojų sveikatai dėl naudojamo geriamojo vandens saugos, nurodo konkrečius veiksmus, kurių galima imtis siekiant apsaugoti sveikatą nuo neigiamo poveikio, ir pateikia rekomendacijas tuo atveju, kai aišku, kad dėl tokio geriamojo vandens kokybės gali kilti potencialus pavojus žmonių sveikatai;

14) užtikrina pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms prieigą prie geriamojo vandens, informuoja apie galimybę prisijungti prie geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros arba užtikrina apsirūpinimą geriamuoju vandeniu iš alternatyvaus šaltinio (autocisternos, vandens kolonėlės).

11 straipsnis. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba:

1) Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja vartotojų skundus dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo, geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos, vandentiekio avarijų, geriamojo vandens tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo ir sąskaitų pateikimo;

2) dalyvauja, derinant Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas;

3) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, ginant vartotojų teises geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityje.

TREČIASIS SKIRSNIS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

12 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo planavimas

1. Savivaldybių institucijos pagal joms suteiktus įgaliojimus planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą.

2. Savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. Aglomeracijose turi būti planuojamos centralizuotosios geriamojo vandens tiekimo ir centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje.

3. Kai aglomeracijoje centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimas neduos naudos aplinkai arba kai centralizuotųjų geriamojo vandens tiekimo sistemų ir (arba) centralizuotųjų nuotekų surinkimo sistemų įrengimo nepateisina argumentuotai pagrįsta didelė tokios sistemos įrengimo kaina ir kai tai ekonomiškai pagrįsta infrastruktūros plėtros plane, tokiose planu išskirtose teritorijose turi būti numatytas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu ir (arba) nuotekų tvarkymas nuotekų valymo ar kaupimo įrenginiais, kurie leidžia užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo vandens tiekėjo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų keliamų reikalavimų.

4. Infrastruktūros plėtros planai rengiami, koreguojami, keičiami, derinami, tikrinami ir tvirtinami, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymu, šiuo įstatymu ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis.

5. Į savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija, atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų:

1) geriamuoju vandeniu apsirūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą gyvenamojoje vietovėje;

2) yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;

3) teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos.

13 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas

1. Geriamojo vandens išgavimą, tiekimą, nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje ir viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo regione organizuoja savivaldybių vykdomosios institucijos.

2. Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, nustatytoje pagal šio įstatymo 12 straipsnio nuostatas, viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymą vykdo viešasis vandens tiekėjas arba regioninis viešasis vandens tiekėjas. Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas gali tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas šio straipsnio 4 dalyje numatytais atvejais.

3. Savivaldybės teritorijoje paviršines nuotekas tvarko savivaldybės tarybos sprendimu paskirtas viešasis vandens tiekėjas arba kita savivaldybės valdoma įmonė. Paviršinės nuotekos tvarkomos, vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu. Paviršinių nuotekų tvarkytojai turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) turėti galiojantį taršos leidimą arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą į aplinką išleisti paviršines nuotekas;

2) nuosavybės teise ar kitaip teisėtai valdyti ir (arba) naudoti paviršinėms nuotekoms tvarkyti reikalingą infrastruktūrą savivaldybės teritorijoje, kurioje planuoja teikti paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas.

4. Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas gali tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas, jeigu tiekė geriamąjį vandenį ir (arba) teikė nuotekų tvarkymo (išskyrus paviršines nuotekas) paslaugas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo, jo tiekiamas geriamasis vanduo ir (arba) teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos atitinka teisės aktų reikalavimus ir jis turi galiojančią licenciją.

5. Viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas ar šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju paskirtas garantinis vandens tiekėjas turi tiekti geriamąjį vandenį, teikti nuotekų tvarkymo paslaugas savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, išskyrus savivaldybės teritorijų dalis, kuriose pagal šio straipsnio 4 dalį geriamąjį vandenį tiekia ir (arba) nuotekų tvarkymo (išskyrus paviršines nuotekas) paslaugas teikia geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas ir (arba) kuriose pagal šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 punktą numatytas teisės aktų reikalavimus atitinkantis individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas.

6. Savivaldybių tarybos, vadovaudamosi šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, privalo inicijuoti jų valdomų viešųjų vandens tiekėjų reorganizavimą skaidymo ir (arba) jungimo būdu, kai viešajam vandens tiekėjui jo veiklos teritorijoje panaikinamas licencijos galiojimas.

7. Geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje, nepriskirtoje viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijai, gali vykdyti viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, šio įstatymo nustatyta tvarka įgijęs teisę tiekti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas. Viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijai nepriskirtoje teritorijoje visi jie turi vienodas teises ir pareigas. Šioje teritorijoje veikiančio viešojo vandens tiekėjo ir regioninio viešojo vandens tiekėjo, geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo sutartys su abonentais ir vartotojais turi būti sudarytos pagal Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas.

14 straipsnis. Viešųjų vandens tiekėjų paskyrimas

1. Savivaldybės taryba paskiria viešąjį vandens tiekėją savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje ir jam paveda vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą arba su kita (kitomis) viename viešojo geriamojo vandens tiekimo regione esančios (esančių) savivaldybės (savivaldybių) taryba (tarybomis) savivaldybės valdomas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmones reorganizuoja jungimo būdu į regioninį viešąjį vandens tiekėją ir jam paveda šių savivaldybių viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose vykdyti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

2. Savivaldybės taryba savo sprendimu paskiria viešuoju vandens tiekėju juridinį asmenį, tiekiantį geriamąjį vandenį ir (arba) teikiantį nuotekų tvarkymo paslaugas ir turintį galiojančią

licenciją.

3. Kai viešajam vandens tiekėjui dėl šio įstatymo 29 ir 30 straipsniuose nurodytų priežasčių panaikintas licencijos galiojimas ir jis negali vykdyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą vykdo šio įstatymo 15 straipsnyje nustatyta tvarka paskirtas garantinis vandens tiekėjas.

15 straipsnis. Garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas

1. Garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymas vykdomas, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą vartotojų ir abonentų aprūpinimą geriamuoju vandeniu ir suteikti nuotekų tvarkymo paslaugas.

2. Garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje vykdo šio straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka paskirtas garantinis vandens tiekėjas, kai viešajam vandens tiekėjui jo veiklos teritorijoje panaikinamas licencijos galiojimas. Garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas pradedamas per 5 darbo dienas, įsigaliojus sprendimui panaikinti licencijos galiojimą.

3. Garantinis vandens tiekėjas garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą vykdo, kol pagal šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatas jis bus paskirtas regioniniu viešuoju vandens tiekėju.

4. Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo vykdymo tvarkos ir sąlygų apraše nustatyta tvarka ir šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalies nuostatomis.

5. Viešasis vandens tiekėjas, kuriam panaikintas licencijos galiojimas, privalo visą jam nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, kitą jam nuosavybės teise priklausančią turtą, reikalingą garantiniam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui vykdyti, neatlygintinai perduoti valdyti ir naudoti garantiniam vandens tiekėjui, kuris privalo jį priimti ir kuriam nuo perdavimo–priėmimo akto pasirašymo momento pereina minėto turto atsitiktinio žuvimo ar sugedimo rizika.

6. Garantinis vandens tiekėjas, vykdydamas garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, turi teisę naudoti visą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, kitą valdomą turtą, reikalingą garantiniam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui vykdyti, kuris nuosavybės teise priklauso licencijos galiojimą praradusiam viešajam vandens tiekėjui ir šios įmonės savininkei savivaldybei.

7. Garantinis vandens tiekėjas, vykdydamas garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, turi užtikrinti nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, prižiūrėti garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos vykdymo metu naudojamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, kitą valdomą turtą, reikalingą garantiniam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui vykdyti.

8. Garantinis vandens tiekėjas, vykdydamas garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, turi teisę garantinio vandens tiekimo teritorijoje atlikti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą ar rekonstrukciją. Šios investicijos turi būti suderintos šio įstatymo 33 straipsnyje nustatyta tvarka.

9. Garantinis vandens tiekėjas, vykdydamas garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, vadovaudamasis Garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo vykdymo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis, perima teises ir pareigas, tiesiogiai susijusias su licencijuojama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla, pagal visas viešojo vandens tiekėjo, kuriam panaikintas licencijos galiojimas, viešąsias sutartis su abonentais ir vartotojais. Garantinio vandens tiekėjo perimtų viešųjų sutarčių šalių teisės ir pareigos išlieka vartotojams ir abonentams. Apie pasikeitimus vartotojus ir abonentus garantinis vandens tiekėjas informuoja su pirmu mokėjimo dokumentu, kurį išsiunčia laišku, faksu ar elektroniniu būdu per 30 kalendorinių dienų nuo garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teikimo dienos.

10. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išrenka geriausius šio straipsnio 11 dalyje nustatytus kriterijus turintį viešąjį vandens tiekėją regione ir motyvuotu sprendimu paskiria jį garantiniu vandens tiekėju, ir įpareigoja jį vykdyti garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą to regiono savivaldybių viešųjų vandens tiekėjų aptarnaujamose teritorijose.

11. Garantinis vandens tiekėjas turi atitikti šiuos kriterijus:

- 1) turi būti paskirtas viešuoju vandens tiekėju vienoje iš regiono savivaldybių;
 - 2) turi turėti pakankamą finansinį pajėgumą, kuris vertinamas šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 4 punkto d papunktyje nustatyta tvarka;
 - 3) įsiskolinimo lygis turi būti ne didesnis kaip 5;
 - 4) didžiausias geriamojo vandens tiekimo paslaugų pardavimas regione (m^3).
12. Garantinis vandens tiekėjas skiriamas 5 metų laikotarpiui.

13. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba kiekvienais metais įvertina, ar Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimu paskirtas garantinis vandens tiekėjas atitinka garantinio vandens tiekėjui taikomus kriterijus, nustatytus šio straipsnio 11 dalyje.

14. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustačiusi, kad garantinis vandens tiekėjas neatitinka garantiniam vandens tiekėjui taikomų kriterijų, nustatytų šio straipsnio 11 dalyje, įpareigoja garantinį vandens tiekėją per 6 mėnesius pagerinti nustatytus rodiklius, per nustatytą terminą nepagerinus nustatytų rodiklių paskiria kitą garantinį vandens tiekėją iš kito regiono.

15. Viešojo geriamojo vandens tiekimo regione esantys viešieji vandens tiekėjai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos paskirtam garantiniam vandens tiekėjui per metus, kas ketvirtį, turi mokėti 2 procentus nuo praėjusių metų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklos pajamų, bet ne daugiau kaip garantiniam vandens tiekėjui suskaičiuotas investicijų grąžos dydis, lygus 0,5 procento vidutinės svertinės kapitalo kainos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms užtikrinti.

16. Garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą pradėjęs vykdyti garantinis vandens tiekėjas garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo laikotarpiu iš įmonės, kuriai panaikintas licencijos galiojimas, vartotojų ir abonentų gauna garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą už šios paslaugos vykdymą.

17. Garantinis vandens tiekėjas privalo atskirai tvarkyti su garantinio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla susijusią apskaitą.

18. Savivaldybės taryba, kurios valdoma įmonė paskirta garantiniu vandens tiekėju, taip pat savivaldybės taryba, kurios valdomam viešajam vandens tiekėjui panaikintas licencijos galiojimas, per 6 mėnesius nuo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo panaikinti licencijos galiojimą įsigaliojimo, patvirtina valdomų įmonių reorganizavimo planą – per vienerius metus jas jungti į regioninį viešąjį vandens tiekėją.

19. Garantinis vandens tiekėjas turi teisę laikotarpiu nuo viešojo vandens tiekėjo licencijos galiojimo panaikinimo iki įmonių reorganizavimo užbaigimo administruoti paprastuoju būdu neatlygintinai licenciją praradusio viešojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdytą ir naudotą turtą Civilinio kodekso ketvirtosios knygos II dalies XIV skyriuje nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statyba, priežiūra ir naudojimas

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir jos objektų statyba savivaldybės teritorijoje vykdoma, laikantis šio įstatymo, Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo, Statybos įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, savivaldybės tarybos patvirtinto Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano reikalavimų.

2. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų statyba, jeigu objektų statytojas (užsakovas) nėra viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas ar savivaldybės institucija, galima, kai šių objektų statyba numatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane arba savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumente ir kai yra sudaryta trišalė ar daugiašalė savivaldybės

institucijos, viešojo vandens tiekėjo arba regioninio viešojo vandens tiekėjo, objekto statytojo (užsakovo) ir (ar) kito savivaldybės infrastruktūros valdytojo savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis (toliau – plėtros sutartis). Plėtros sutartis sudaroma, keičiama ir nutraukiama, vadovaujantis Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka ir Civilinio kodekso nuostatomis. Objekto statytojui (užsakovui) nutraukus veiklą (bankrutavus), paskirtas bankroto administratorius privalo informuoti savivaldybės instituciją apie bankrutavusio asmens sudarytas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statybos sutartis, plėtros sutartis, o savivaldybės institucija privalo organizuoti kito objekto statytojo (užsakovo) parinkimą geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų statybai užbaigti. Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto statytojo (užsakovo) veiklos nutraukimo (bankroto) atveju savivaldybės institucijos iniciatyva kitas pradėto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto statytojas (užsakovas) turi būti parinktas ne vėliau kaip po 18 mėnesių nuo pradinio objekto statytojo (užsakovo) veiklos nutraukimo (bankroto) momento.

3. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų statyba, jeigu objektų statytojas (užsakovas) yra ne paviršinių nuotekų tvarkytojas ar ne savivaldybės institucija, galima, kai šių objektų statyba numatyta Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plane arba savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumente ir kai yra sudaryta trišalė ar daugiašalė savivaldybės institucijos, paviršinių nuotekų tvarkytojo, objekto statytojo (užsakovo) ir (ar) kito savivaldybės infrastruktūros valdytojo savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis. Trišalė ar daugiašalė savivaldybės institucijos, paviršinių nuotekų tvarkytojo, objekto statytojo (užsakovo) ir (ar) kito savivaldybės infrastruktūros valdytojo savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis sudaroma, keičiama ir nutraukiama, vadovaujantis Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka ir Civilinio kodekso nuostatomis.

4. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, skirta viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui, nuosavybės teise turi priklausyti viešajam vandens tiekėjui arba regioniniam viešajam vandens tiekėjui, išskyrus atvejus, nurodytus šio įstatymo 16 straipsnio 6 ir 11 dalyse.

5. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra nuosavybės teise turi priklausyti paviršinių nuotekų tvarkytojui.

6. Kai geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra nuosavybės teise priklauso neviešajam vandens tiekėjui arba regioniniam viešajam vandens tiekėjui ar paviršinių nuotekų tvarkytojui ir atitinka šio straipsnio 11 dalyje nurodytus tinkamumo ir 12 dalyje nustatytus (abu) reikalingumo kriterijus, turi būti:

1) iki 2027 m. gruodžio 31 d. perimta arba išperkama viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų perėmimo ir išpirkimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, o tuo atveju, kai iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos yra sudarytos ilgesnės nei iki 2027 m. gruodžio 31 d. galiojančios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo (nuomos, panaudos, jungtinės veiklos), sutartys, nedelsiant po jų galiojimo pabaigos (sutarčių galiojimo negalima pratęsti), bet ne vėliau kaip per 6 mėnesius po tokių sutarčių pasibaigimo;

2) jeigu dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros išpirkimo arba perdavimo viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo nuosavybės susitarti nepavyksta, viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo iniciatyva sudaromos sutartys dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo (nuomos, panaudos, jungtinės veiklos), geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo.

7. Asmenys, kurie nėra geriamojo vandens tiekėjai, tačiau jiems nuosavybės teise priklausanči geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra neperduota viešojo vandens tiekėjo ar regioninio viešojo vandens tiekėjo nuosavybės, kol bus perduota

geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra viešajam vandens tiekėjui ar regioniniam viešajam vandens tiekėjui, privalo tinkamai eksploatuoti ir prižiūrėti turimą infrastruktūrą, tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas, neturi teisės atlikti jokių veiksmų, susijusių su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ribojimu ar nutraukimu, išskyrus atvejus dėl objektyvių priežasčių (remonto ar avarijos).

8. Jeigu juridiniam asmeniui neišduodama licencija arba geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui panaikinamas licencijos galiojimas ir todėl abonentai ir (ar) vartotojai neturi kitokios galimybės gauti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimas, perėmimas ir perdavimas vykdomi šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka, neatsižvelgiant į šio straipsnio 11 ir 12 dalyse įtvirtintus tinkamumo ir reikalingumo kriterijus.

9. Viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkytojas, vadovaudamiesi šio straipsnio 11 ir 12 dalyje nustatytais geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto tinkamumo ir reikalingumo kriterijais, sprendžia, ar viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje esančios, bet ne jų naudojamos infrastruktūros ar jiems nepriklausantys geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai reikalingi ir tinkami viešajam geriamojo vandens tiekimui ir (arba) nuotekų tvarkymui, paviršinių nuotekų tvarkymui, ir kreipiasi į geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininką dėl šių objektų perėmimo, išpirkimo ar naudojimo teisės įgijimo. Šalims susitarus, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra gali būti perduota viešojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo nuosavybėn neatlygintinai.

10. Geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininkas (ar jo įgaliotas atstovas) savo iniciatyva turi teisę teikti prašymą viešajam vandens tiekėjui, regioniniam viešajam vandens tiekėjui ar paviršinių nuotekų tvarkytojui išpirkti ar perimti iš jo geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

11. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros tinkamumo kriterijai:

1) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir teisė į ją yra registruoti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre;

2) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros techninė būklė atitinka Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

3) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra prijungta prie savivaldybei ar viešajam vandens tiekėjui arba regioniniam viešajam vandens tiekiui ar paviršinių nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančios geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, ir (ar) paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros.

12. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalingumo kriterijai:

1) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūra yra aglomeracijoje arba savivaldybės viešojoje geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje, nustatytoje pagal šio įstatymo 12 straipsnio nuostatas;

2) viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas arba paviršinių nuotekų tvarkytojas įvertina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros išpirkimo įtaką geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo kainos didėjimui ar mažėjimui (ar viešojoje geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoje ekonomiškiau paslaugą teikti išpirkus infrastruktūrą, ar reikėtų įrengti individualius arba grupinius geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginius (objektus).

13. Išperkamų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų vertę, išskyrus Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo

infrastruktūros objektų išpirkimo tvarkos apraše numatytus atvejus, nustato nepriklausomi turto arba verslo vertintojai (toliau – turto vertintojai) Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo nustatyta tvarka.

14. Turto vertintoją Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka parenka ir sutartį su turto vertintoju dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų vertės nustatymo sudaro ir už turto vertinimo paslaugas sumoka viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas ar paviršinių nuotekų tvarkytojas

15. Jeigu dėl šio straipsnio 6 dalyje nurodytų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros perdavimo ir (arba) jos naudojimo sąlygų susitarti nepavyksta, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo sąlygas ir tvarką nustato teismas.

16. Kai dėl šio straipsnio 6 dalyje nurodytų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros išpirkimo, perdavimo ir (arba) jos naudojimo sąlygų susitarti nepavyksta, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo sąlygos ir tvarka nustatoma, siekiant aprūpinti abonentus ir vartotojus geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugomis savivaldybių viešosiose geriamojo vandens tiekimo teritorijose, nustatytose pagal šio įstatymo 12 straipsnio nuostatas, sukurtai geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrai.

17. Prašymą nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo sąlygas ir tvarką teismui teikia viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ar paviršinių nuotekų tvarkytojas. Viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas ar paviršinių nuotekų tvarkytojas, teikdami prašymą nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo sąlygas ir tvarką, privalo pagrįsti, kad visuomenės poreikis būti aprūpinti sveikatos ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančiomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugomis egzistuoja ir nebus įgyvendintas, jeigu infrastruktūra nebus perduota viešajam vandens tiekėjui, regioniniam viešajam vandens tiekėjui ar paviršinių nuotekų tvarkytojui. Viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas ar paviršinių nuotekų tvarkytojas, prieš teikdamas teismui prašymą nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo sąlygas ir tvarką, raštu (registruotu paštu ir (arba) elektroninėmis ryšio priemonėmis) praneša geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininkui apie planuojamą teikti prašymą teismui dėl jam nuosavybės teise priklausančios infrastruktūros naudojimo sąlygų ir tvarkos nustatymo, visuomenės poreikį būti aprūpinti sveikatos ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančiomis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis, nurodo konkrečius tikslus, kaip planuojama naudoti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą. Per 30 kalendorinių dienų po minėto rašto išsiuntimo dienos negavus atsakymo iš geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininko, laikoma, kad su geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininku susitarti nepavyko.

18. Teismas, priėmęs sprendimą nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo sąlygas ir tvarką, kai dėl šio straipsnio 6 dalyje nurodytų geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros išpirkimo, perdavimo ir (arba) jos naudojimo sąlygų susitarti nepavyksta, tuo pačiu teismo sprendimu, atsižvelgdamas į šio straipsnio 13 dalį, nustato geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros savininkui teisingo atlyginimo už jam nuosavybės teise priklausančios geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimą dydį. Teisingo atlyginimo dydžio nustatymui viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ir paviršinių nuotekų tvarkytojo patirtos turto vertintojo išlaidos arba paskirtos teismo ekspertizės išlaidos, priteistos iš

viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo, ir paviršinių nuotekų tvarkytojo, priskiriamos būtinosioms sąnaudoms.

19. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblinė (esant slėginei nuotekų linijai), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros. Abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos nurodomos, sudarant viešąją sutartį. Su prioritetinės savivaldybės infrastruktūros reikalavimus atitinkančios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, suplanuotos teritorijų planavimo dokumentais vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų įrengimu iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribų, abonentų ir vartotojų vandentiekio įvadų ir (arba) nuotekų išvadų prijungimu prie geriamojo vandens tiekėjui, nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros susijusias išlaidas, vadovaujantis šio įstatymo 33 straipsnio 4 dalyje nurodytais dokumentais, apmoka geriamojo vandens tiekėjai. Vandentiekio įvadų, nuotekų išvadų įrengimo ir prijungimo sąnaudos (jų sudedamosios dalys) nustatomos, vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, ir įtraukiamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą. Už neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros reikalavimus atitinkančios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą kompensuojama Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo nustatyta tvarka ir atvejais.

20. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra naudojama, geriamojo vandens naudojimo įrenginiai, geriamajam vandeniui tiekti reikalingos komunikacijos ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginiai prijungiami prie geriamojo vandens tiekėjo, vykdančio viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimais ir Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimais.

21. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto savininkas yra atsakingas už geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto techninę būklę, jo priežiūros organizavimą ir remontą. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros objekto priežiūra ir remontas atliekami infrastruktūros objekto savininko lėšomis.

22. Bešeimininkės infrastruktūros, naudojamos viešosioms geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, eksploatavimo ir remonto sąnaudas apmoka savivaldybės. Papildomų lėšų už bešeimininkės infrastruktūros, naudojamos viešosioms geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, eksploatavimą ir remontą iš abonentų ir vartotojų neturi būti prašoma.

23. Asmenims, kurie savo geriamojo vandens naudojimo įrenginius, geriamajam vandeniui tiekti reikalingas komunikacijas ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginius savavališkai prijungė prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, paviršinių nuotekų tvarkytojo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros nesilaikydami šio įstatymo, Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimų, Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, paimto geriamojo vandens ir (arba)

išleistų nuotekų kiekis, paviršinių nuotekų kiekis apskaičiuojamas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse, Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente nustatyta tvarka.

24. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra prižiūrima, geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisai įrengiami, prižiūrimi, nuimami, keičiami, perkeliama į kitą vietą, geriamojo vandens apskaitos mazge ir (arba) nuotekų apskaitos mazge esančių apskaitos prietaisų plombos nuimamos, nuotekos iš mobiliųjų nuotekų transportavimo priemonių ar įrenginių išleidžiamos į geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomą ir (arba) naudojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka.

25. Jeigu geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas, norėdamas atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą (įrengti ar pakeisti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisus, atlikti jų metrologinę patikrą, patikrinti apskaitos prietaisų techninę būklę, eksploataavimo sąlygas, patikrinti pastato vidaus vandentiekio sistemą, vandentiekio įvado ir (arba) nuotekų išvado techninę būklę, teisės aktų nustatyta tvarka sustabdyti geriamojo vandens tiekimą įsiskolinusiam asmeniui, paaimti nuotekų mėginius), negali patekti į butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją, ar jeigu geriamojo vandens tiekėjo atstovui nesudarytos sąlygos atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų priežiūrą, abonentu ar vartotoju adresu išsiunčiamas registruotas laiškas su motyvuotu raštu. Jame vartotojo ar abonto prašoma per 10 kalendorinių dienų nuo registruoto laiško gavimo dienos informuoti apie jam tinkamą darbo dienos laiką nuo 8 iki 20 valandos, kada geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas galėtų atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą. Abonentas ar vartotojas informuojamas, kad jei per 10 kalendorinių dienų nuo registruoto laiško gavimo dienos neinformuos geriamojo vandens tiekėjo apie jam tinkamą laiką įleisti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo įgaliotą atstovą į butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją ir (arba) jei atsisakys įleisti geriamojo vandens tiekėjo įgaliotą atstovą, pateikusi geriamojo vandens tiekėjo įgalioto asmens pasirašytą prašymą ir geriamojo vandens tiekėjo išduotą darbo pažymėjimą su darbuotojo nuotrauka, vardu, pavarde, pareigomis, darbo dieną nuo 8 iki 20 valandos į butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų, geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūrą, nuo atsisakymo įleisti dienos suvartoto geriamojo vandens ir (arba) išleistų nuotekų kiekis jam bus nustatomas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka. Atsisakymo įleisti diena laikoma diena, kurią abonentas ar vartotojas informavo, kad atsisako įleisti geriamojo vandens tiekėjo įgaliotą atstovą atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų priežiūrą, arba pirma kalendorinė diena, pasibaigus registruotame laiške nurodytam terminui.

26. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros priežiūros metu nustačius, kad geriamojo vandens ir (ar) nuotekų apskaitos prietaisas sugadintas, pažeistas, nustatyti požymiai, kad naudotos mechaninės ar kitos priemonės, norint sumažinti apskaitos prietaiso rodmenis, arba nustačius, kad fizinis ar juridinis asmuo savavališkai prijungė nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančias ar kitaip valdomas ir (arba) naudojamas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo komunikacijas, geriamojo vandens naudojimo ir (arba) nuotekų tvarkymo įrenginius, paviršinių nuotekų šalinimo įrenginius prie geriamojo vandens tiekėjui nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros arba paviršinių nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros arba į paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išleido paviršinėms nuotekoms nepriskiriamas nuotekas, suvartoto geriamojo vandens ir išleistų nuotekų kiekis apskaičiuojamas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka, nuostoliai išieškomi Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka. Geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas pažeidimą, pažeidimo laikotarpį užfiksuoja akte, kurį pateikia

susipažinti ir pasirašyti vartotojui, abonentui ar asmeniui, savavališkai prijungusiam minėtas komunikacijas ar įrenginius arba į paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išleidusiam paviršinėms nuotekoms nepriskiriamas nuotekas. Asmeniui ar jo atstovui atsisakius dalyvauti surašant šį aktą ir (ar) jį pasirašyti, jis galioja, tačiau geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas apie atsisakymą dalyvauti surašant šį aktą ir (ar) jį pasirašyti turi pažymėti abiejuose akto egzemplioriuose, kurių vienas lieka geriamojo vandens tiekėjui, kitas egzempliorius išsiunčiamas registruotu laišku arba įteikiamas vartotojui, abonentui ar asmeniui, savavališkai prijungusiam nurodytas komunikacijas ar įrenginius arba į paviršinių nuotekų tvarkymo infrastuktūrą išleidusiam paviršinėms nuotekoms nepriskiriamas nuotekas.

27. Draudžiama nutraukti geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą daugiabučiams namams dėl atskirų namo butų savininkų (nuomininkų) skolų už suvartotą geriamąjį vandenį ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas.

28. Prioritetinių patalpų valdytojai (savininkai) ar jų paskirti prižiūrėtojai yra atsakingi už šių patalpų vidaus vandentiekio sistemų rizikos vertinimą.

17 straipsnis. Nuotekų tvarkymo informacinė sistema ir jos valdymas

1. Nuotekų tvarkymo informacinė sistema steigama norint užtikrinti individualiojo nuotekų tvarkymo kontrolę.

2. Nuotekų tvarkymo informacinės sistemos valdytojas ir asmens duomenų valdytojas yra Aplinkos ministerija. Nuotekų tvarkymo informacinės sistemos tvarkytojas ir šios sistemos asmens duomenų tvarkytojas – valstybės įmonė Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centras „GIS-Centras“.

3. Nuotekų tvarkymo informacinė sistema finansuojama iš valstybės biudžeto asignavimų, skirtų Aplinkos ministerijai, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų teisės aktuose nustatytų finansavimo šaltinių.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO EKONOMINĖS IR FINANSINĖS PRIEMONĖS

18 straipsnis. Sąnaudų susigrąžinimo ir „teršėjas moka“ principai

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų (įskaitant paviršines nuotekas) tvarkymo paslaugų srityje taikomas sąnaudų susigrąžinimo principas reiškia, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos turi padengti būtinąsias sąnaudas, reikalingas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, ilgalaikiam geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimui, renovacijai ir plėtrai užtikrinti, abonentams ir vartotojams priimtinoms sąlygoms naudotis geriamuoju vandeniu ir gauti tinkamos kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas sudaryti, taip pat aplinkos taršai mažinti ir vandens ištekliams racionaliai naudoti.

2. Nuotekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“ reiškia, kad nuotekų (įskaitant paviršines nuotekas) tvarkymo išlaidas turi apmokėti asmenys, kuriems tiekiamas geriamasis vanduo ir (arba) teikiamos nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugos.

19 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo finansavimo šaltiniai

1. Pagrindinis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo finansavimo šaltinis – abonentų ir vartotojų lėšos, sumokėtos už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugas (geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kaina apskaičiuota pagal šio įstatymo 33 straipsnį).

2. Pagrindinis paviršinių nuotekų tvarkymo finansavimo šaltinis – abonentų lėšos, sumokėtos už suteiktas paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas (paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kaina apskaičiuota pagal šio įstatymo 33 straipsnį), ir savivaldybių biudžetų lėšos.

3. Papildomi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų finansavimo šaltiniai gali būti:

1) kreditai geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymui finansuoti;

- 2) Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos;
- 3) valstybės biudžeto lėšos;
- 4) užsienio šalių, tarptautinių organizacijų, finansinių institucijų ir Lietuvos Respublikos asmenų tiksliniai įnašai ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

PENKTASIS SKIRSNIS

ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

20 straipsnis. Geriamojo vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų teisės ir pareigos

1. Geriamojo vandens tiekėjas turi teisę:
 - 1) naudoti vandens išteklius, vadovaudamasis Vandens įstatyme numatytais reikalavimais, susijusiais su vandens telkinių naudojimu vandeniui išgauti;
 - 2) pagal sutartį su valstybės įmone „Registrų centras“ gauti pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis parengtą informaciją apie gyvenamosiose patalpose gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų skaičių. Geriamojo vandens tiekėjas, vadovaudamasis Gyventojų registro pateiktais duomenimis, turi teisę perskaičiuoti vartotojo geriamojo vandens tiekėjui mokėtinas sumas už praėjusį informavimo pareigos nevykdymo ataskaitinį laikotarpį ir atlikto perskaičiavimo pagrindu parengti mokėjimo dokumentą, ir jį pateikti vartotojui. Šį mokėjimo dokumentą vartotojas privalo apmokėti per 10 darbo dienų nuo mokėjimo dokumento išsiuntimo vartotojui dienos;
 - 3) nutraukti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą šio įstatymo 31 straipsnio 4 dalyje ir Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose nustatytais atvejais;
 - 4) už papildomą užmokestį atlikti pastatų vidaus vandentiekio sistemų rizikos vertinimą.
2. Geriamojo vandens tiekėjas privalo:
 - 1) teikti informaciją visuomenei, valstybės ir savivaldybių institucijoms pagal šio įstatymo 37 straipsnio reikalavimus;
 - 2) vykdyti geriamojo vandens ir nuotekų, paviršinių nuotekų stebėseną, tvarkyti apskaitą ir teikti geriamojo vandens ir nuotekų, paviršinių nuotekų stebėsenos duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka;
 - 3) užtikrinti geriamojo vandens saugą ir kokybę iki geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo ribos;
 - 4) Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse, Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka naudoti, prižiūrėti ir atnaujinti nuosavybės teise ar kitaip teisėtai valdomą ir (arba) naudojamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, bešeimininkę infrastruktūrą, naudojamą viešosioms geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, kitą valdomą turtą, reikalingą geriamajam vandeniui tiekti ir nuotekoms tvarkyti;
 - 5) nepertraukiamai tiekti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas, vadovaudamasis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimais, išskyrus atvejus, numatytus Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose, kituose geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir (ar) geriamojo vandens tiekėjo su abonentais sudarytose viešosiose sutartyse;
 - 6) teikti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas šio įstatymo 33 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotomis kainomis;
 - 7) viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas privalo pasiūlyti individualių nuotekų turėtojui sudaryti viešąją sutartį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas arba nurodyti individualių nuotekų transportavimo paslaugų teikėją (teikėjus). Individualių nuotekų turėtojui atsisakius sudaryti viešąją sutartį už suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas išrašomas apmokėjimą už sukauptų nuotekų transportavimą patvirtinantis dokumentas;
 - 8) sudaryti nuotekų tvarkymo sutartis su nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiais

asmenimis;

9) Žemės gelmių įstatyme, Aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta tvarka gauti leidimą (leidimus) išgauti vandens išteklius, į aplinką išleisti nuotekas, paviršines nuotekas;

10) informuoti Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą apie visas jo valdomas vandenvietes ir iš jų tiekiamu geriamuoju vandeniu aprūpinamas geriamojo vandens tiekimo teritorijas;

11) užtikrinti, kad išvalytos nuotekos atitiktų Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytus nuotekų išleidimui taikomus reikalavimus;

12) siekdamas užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo priežiūrą, teikti informaciją Nuotekų tvarkymo sistemai aplinkos ministro nustatyta tvarka apie asmenis, kurie gauna nuotekų transportavimo paslaugas;

13) viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas privalo aglomeracijose tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas centralizuotomis geriamojo vandens ir (arba) nuotekų surinkimo sistemomis, išskyrus šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje nustatytą atvejį;

14) daugiabučio namo įvade, pastato vidaus vandentiekio sistemoje, įrengti geriamojo vandens mėginių paėmimo vietą, skirtą geriamojo vandens saugai ir kokybei tikrinti;

15) vykdyti geriamojo vandens tiekimo sistemos rizikos vertinimą ir rizikos valdymą sveikatos apsaugos ir aplinkos ministro nustatyta tvarka;

16) vykdyti geriamojo vandens stebėseną sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

17) nutiesęs geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, įrengęs vandentiekio įvadą, nuotekų išvadą iki turto ribos, taip pat ir kitu teisės aktuose nustatytu būdu įgijęs teisę į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, vandentiekio įvadą, nuotekų išvadą iki turto ribos, privalo per 10 darbo dienų nuo statybos užbaigimo įregistravimo dienos, nuo įsigijimo dienos registruotu laišku arba kitomis informavimo priemonėmis, kurių įrodymai apie atliktą informavimą yra saugomi, informuoti asmenį, nurodydamas 9 mėnesių laikotarpį, iki kurio pabaigos asmuo turi sudaryti sąlygas prijungti jam nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą prie viešojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros;

18) savo interneto svetainėje pateikti rekomendacijas, kaip sumažinti geriamojo vandens suvartojimą ir išvengti stovinčio geriamojo vandens keliamos rizikos sveikatai;

19) viešai skelbti gyventojams informaciją, kokių veiksmų reikia imtis, kai paaiškėja, kad geriamąjį vandenį galima nesaugu naudoti, imasi priemonių vandens saugai atkurti jam nuosavybės teise priklausančios ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūroje ir užtikrina alternatyvų geriamojo vandens tiekimą. Geriamojo vandens tiekėjas privalo atlyginti dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų netinkančių paslaugų teikimo atsiradusius nuostolius.

20) sudaryti sąlygas paskirtam garantiniam vandens tiekėjui naudoti valdomą geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, kai priimtas sprendimas panaikinti geriamojo vandens tiekėjui išduotos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijos galiojimą;

21) tvarkyti vandens tiekimo teritorijų erdvinis duomenis.

3. Asmuo, tiekiantis geriamąjį vandenį, bet neteikiantis nuotekų tvarkymo paslaugų turi vykdyti šio straipsnio 2 dalies 1–6, 9 ir 10, 14, 15, 16, 18 ir 19 punktuose priskirtas pareigas, susijusias su geriamojo vandens tiekimu.

4. Paviršinių nuotekų tvarkytojai turi vykdyti šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 4, 6 ir 9 punktuose išvardytas pareigas.

21 straipsnis. Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčių asmenų, nuotekų transportavimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančių asmenų teisės ir pareigos ir šiems asmenims taikomi reikalavimai

1. Nuotekų transportavimo paslaugas gali teikti geriamojo vandens tiekėjai ir kiti asmenys, kurie turi nuosavybės teisę ar teisėtai valdo nuotekoms transportuoti reikalingus įrenginius ir transportą, šią veiklą įregistravę Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje aplinkos ministro nustatyta tvarka.

2. Nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys, jeigu nuotekų transportavimo paslaugas teikia ne geriamojo vandens tiekėjas, privalo su geriamojo vandens tiekėju sudaryti sutartį dėl individualių nuotekų išleidimo į šio geriamojo vandens tiekėjo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir sutartis su asmenimis, kuriems teikia nuotekų transportavimo paslaugas. Nuotekų transportavimo paslaugų sutartis sudaromos pagal Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygose nustatytus reikalavimus ir registruojamos Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje. Individualių nuotekų turėtoji atsisakius sudaryti viešąją sutartį už suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas išrašomas apmokėjimo už sukauptų nuotekų transportavimą patvirtinantis dokumentas. Už individualių nuotekų išleidimą į geriamojo vandens tiekėjo infrastruktūrą nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys apmoka geriamojo vandens tiekėjui.

3. Asmenys, netiekiantys geriamojo vandens, tačiau teikiantys nuotekų tvarkymo paslaugas, gali išleisti išvalytas nuotekas į aplinką, vadovaudamiesi Vandens įstatyme nustatytais nuotekų išleidimo reikalavimais.

4. Asmenys, netiekiantys geriamojo vandens, tačiau teikiantys nuotekų tvarkymo paslaugas, privalo:

1) teikti informaciją visuomenei, valstybės ir savivaldybių institucijoms pagal šio įstatymo 37 straipsnio reikalavimus;

2) vykdyti nuotekų tvarkymo stebėseną, tvarkyti apskaitą ir teikti nuotekų tvarkymo stebėsenos duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka;

3) Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse, Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka naudoti ir prižiūrėti nuosavybės teisę ar kitaip teisėtai valdomą ir (arba) naudojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir kitą valdomą turtą, reikalingą nuotekoms tvarkyti;

4) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimus;

5) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas šio įstatymo 33 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotomis kainomis;

6) aglomeracijos ribose surinktas nuotekas perduoti tik į tos pačios aglomeracijos nuotekų valymo įrenginius;

7) siekdami užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo priežiūrą, teikti informaciją aplinkos ministro nustatyta tvarka apie asmenis, su kuriais pasirašytos individualių nuotekų tvarkymo priežiūros ir (arba) nuotekų ir (arba) valant nuotekas susidariusių atliekų (dumblo) išvežimo sutartys.

5. Siekdami užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo priežiūrą, nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius įrengiantys ir (arba) prižiūrintys asmenys privalo teikti informaciją aplinkos ministro nustatyta tvarka apie įrengtų nuotekų valymo įrenginių skaičių ir jų įrengimo vietą.

6. Nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius įrengiantys ir (arba) prižiūrintys asmenys turi teisę iš individualius nuotekų valymo įrenginius eksploatuojančių asmenų tokiuose įrenginiuose susidarantį perteklinį dumblą paimti ir panaudoti tik naujų nuotekų valymo įrenginių perdavimui į eksploataciją, eksploatuojamų nuotekų valymo įrenginių remontui (reikiamo dumblo kiekiui papildyti), likusį perteklinį ir veikloje nepanaudotą dumblą privalo perduoti nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui ar geriamojo vandens tiekėjui.

22 straipsnis. Abonentų ir vartotojų teisės ir pareigos

1. Abonentai ir vartotojai turi teisę:

1) išleisti nuotekas į geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teisę ar kitaip valdomą ir (arba) naudojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą pagal viešojoje sutartyje nustatytas sąlygas ir Naujų

abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimus;

2) nutraukti viešąją sutartį vienašališkai, apie tai pranešę geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui prieš 30 dienų, jeigu yra visiškai atsiskaitę už sunaudotą geriamąjį vandenį ir (ar) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas ir geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų, taip pat ir paviršinių nuotekų tvarkytojo infrastruktūra nesinaudoja; daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkas šią teisę gali įgyvendinti tik tuo atveju, jeigu toks viešosios sutarties nutraukimas nesutrukdytų gauti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas kitų to namo butų ir kitų patalpų savininkams.

2. Abonentai ir vartotojai privalo:

1) šio įstatymo 16 straipsnio 25 dalyje nustatyta tvarka suderinus datą ir laiką, turi įleisti į jiems nuosavybės teise priklausančią butą (patalpas), bendrojo naudojimo patalpas ar teritoriją geriamojo vandens tiekėjo įgaliotą atstovą, pateikusį geriamojo vandens tiekėjo išduotą darbuotojo pažymėjimą, atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų įrengimą, pakeitimą, priežiūrą, patikrinti vandentiekio įvadą ir (arba) nuotekų išvadą, sustabdyti geriamojo vandens tiekimą įsiskolinusiam asmeniui, paįmėti nuotekų mėginius ir sudaryti sąlygas atlikti geriamojo vandens ir (arba) nuotekų apskaitos prietaisų priežiūros, keitimo, remonto ir duomenų nurašymo darbus;

2) Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka naudoti, prižiūrėti ir remontuoti nuosavybės teise priklausančius ar kitaip teisėtai valdomus ir (arba) naudojamus geriamojo vandens įrenginius, geriamajam vandeniui tiekti reikalingas komunikacijas ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginius, paviršinių nuotekų šalinimo įrenginius;

3) Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše, Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose, viešosiose sutartyse nustatyta tvarka atsiskaityti su geriamojo vandens tiekėju, paviršinių nuotekų tvarkytoju už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas;

4) abonentai turi pasitvirtinti avarinių situacijų likvidavimo tvarką, kad nevalytos nuotekos nepatektų į aplinką;

5) nedelsdami, ne vėliau per dieną pranešti geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui apie pastebėtą avariją, gaisrą, geriamojo vandens ir (ar) nuotekų apskaitos prietaisų gedimą ar kitokius pažeidimus naudojant geriamąjį vandenį, išleidžiant nuotekas, paviršines nuotekas;

6) neišleisti į geriamojo vandens tiekėjo eksploatuojamą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, paviršinių nuotekų tvarkytojo eksploatuojamą paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą nuodingų medžiagų ar jų mišinių, galinčių sukelti sprogimą, užkimšti tinklus ar kitaip sutrikdyti infrastruktūros darbą, ar kitokių sutartyje nenumatytų medžiagų ar jų mišinių;

7) abonentas, sudarydamas viešąją sutartį arba matydamas, kad dėl veiklos pokyčių kinta nuotekų sudėtis ir kiekis, privalo raštu pranešti geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui labiausiai tikėtinas, dažniausiai abonto veikloje pasitaikančias nuotekų teršalų koncentracijas;

8) abonentas, savo veikloje naudojantis chemines medžiagas ir preparatus, kurie nuotekomis patenka arba gali patekti į nuotekų surinkimo sistemą, turi vadovautis konkrečios cheminės medžiagos ar preparato saugos duomenų lapo nuostatomis, jeigu kituose teisės aktuose medžiagai ar preparatui nenustatyti kitokie reikalavimai; privalo informuoti geriamojo vandens tiekėją apie planuojamas išleisti medžiagas, preparatus, suderinti su jais šį klausimą ir išleidimo sąlygas nustatyti viešojoje sutartyje;

9) abonentai privalo vykdyti išleidžiamų nuotekų ir teršalų stebėseną, tvarkyti jų apskaitą, teikti išleistų nuotekų ir teršalų stebėsenos duomenis aplinkos ministro nustatyta tvarka;

10) abonentai privalo sudaryti sąlygas geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui bet kuriuo paros metu viešojoje sutartyje nurodytoje mėginių paėmimo vietoje arba ties

nuotekų, paviršinių nuotekų atidavimo riba paimti išleidžiamų nuotekų mėginius, įrengti vietą automatinio nuotekų mėginių semtuvo pastatymui kai geriamojo vandens tiekėjas teikia padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų tvarkymo paslaugas. Jei abonentas nesudaro galimybės bet kuriuo paros metu viešojoje sutartyje nurodytoje mėginių paėmimo vietoje arba ties nuotekų, paviršinių nuotekų atidavimo riba paimti išleidžiamų nuotekų mėginius, nuotekų mėginys imamas tik tada, jeigu nuotekų mėginio paėmimo dalyvauja ir nuotekų mėginio paėmimo aktą kartu su geriamojo vandens tiekėjo, paviršinio nuotekų tvarkytojo atstovu pasirašo savivaldybės arba policijos pareigūnas arba antstolis, kuris konstatuoja abonto nuotekų mėginio paėmimo faktines aplinkybes ir surašo faktinių aplinkybių konstatavimo protokolą. Abonto nedalyvavimo ir (arba) atsisakymo dalyvauti faktas nurodomas nuotekų mėginio paėmimo akte. Siekiant nustatyti, ar neviršijamas abonentui leidžiamas išleidžiamų nuotekų užterštumas, nuotekų užterštumas, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, paviršinių nuotekų atveju – abonentui leidžiamas išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumas, gali būti imami momentiniai mėginiai. Šių tyrimų rezultatai naudojami, sprendžiant dėl šio įstatymo 39 straipsnio 20 dalyje nustatytų baudų skyrimo už sutartinių sąlygų, numatytų viešojoje sutartyje, nesilaikymą;

11) abonentai privalo apmokėti už mėginio paėmimą ir nuotekų mėginio tyrimus, padengti geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo išlaidas už antstolio faktinių aplinkybių konstatavimą, kai nustatoma didelė tarša, nuotekų užterštumas, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, kai viršijamas leidžiamas išleidžiamų nuotekų, paviršinių nuotekų užterštumas (bent vienos teršiančios medžiagos leistina ribinė vertė) ar kai nustatomas viešojoje sutartyje nedeklaruotų teršiančių medžiagų išleidimas, padengti geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo išlaidas už antstolio faktinių aplinkybių konstatavimą kai abonentas pažeidžia šio Įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje 10 punkte numatytą pareigą;

12) abonentai, nustačius šio įstatymo 39 straipsnio 20 dalies 2–5 punktuose nurodytus pažeidimus, geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui pareikalavus privalo per 3 mėnesius parengti ir parengus per 6 mėnesius įgyvendinti taršos mažinimo planą. Vieną taršos mažinimo plano egzempliorių abonentas privalo pateikti geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui. Abonentui per minėtą terminą nepateikus taršos mažinimo plano arba neįgyvendinus jame numatytų taršos mažinimo priemonių, geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas turi teisę laikinai nepriimti nuotekų iš abonto tol, kol bus įgyvendintos taršos mažinimo plane numatytos priemonės;

13) geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui nustačius, kad abonto išleidžiamų nuotekų, paviršinių nuotekų užterštumas viršijo viešojoje sutartyje nustatytą teršiančios medžiagos leidžiamą išleidžiamų nuotekų, paviršinių nuotekų užterštumą arba išleistos nedeklaruotos teršiančios medžiagos tris ar daugiau kartų per šešis mėnesius arba šešis ir daugiau kartų per dvylika mėnesių, arba nustačius, kad abonentas nesilaiko taršos mažinimo plano arba neįgyvendina jame numatytų taršos mažinimo priemonių, geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas turi teisę savo nuožiūra taikyti poveikio priemones, apie tai pranešęs abonentui raštu: vienašališkai nustatyti abonentui leidžiamą išleidžiamų nuotekų, paviršinių nuotekų užterštumą, laikinai sustabdyti paslaugų teikimą arba vienašališkai nutraukti viešąją sutartį.

23 straipsnis. Asmenų, individualiai apsirūpinančių geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkančių nuotekas, teisės ir pareigos

1. Asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, turi teisę:

1) išgauti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas savivaldybės teritorijoje, nepriskirtoje viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijai;

2) viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai teritorijų planavimo dokumentuose numatyta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra neįvykdyta arba

individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas numatytas infrastruktūros plėtros plane;

3) nuosavybės teise ar kitaip valdomus geriamojo vandens naudojimo įrenginius, geriamajam vandeniui tiekti reikalingas komunikacijas ir (arba) nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginius prijungti prie geriamojo vandens tiekėjo, vykdančio viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą, valdomos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros, paviršinių nuotekų tvarkytojo infrastruktūros, kaip nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 19 ir 20 dalyse.

2. Asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, privalo:

1) geriamajam vandeniui išgauti skirtą požeminio vandens gręžinį projektuoti, įrengti, konservuoti ir likviduoti aplinkos ministro nustatyta tvarka;

2) siekdami užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo kontrolę, teikti informaciją apie nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginius aplinkos ministro nustatyta tvarka;

3) ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus savo lėšomis organizuoti į aplinką išleidžiamų nuotekų laboratorinę kontrolę laboratorijose, pagal Nuotekų tvarkymo reglamentą turinčiose teisę atlikti individualiems nuotekų valymo įrenginiams privalomų parametrų tyrimus. Laboratorijos, atlikusios mėginių tyrimus, jų rezultatus per vieną darbo dieną paskelbia Nuotekų tvarkymo informacinėje sistemoje;

4) per 9 mėnesius nuo geriamojo vandens tiekėjo registruotu laišku arba kitomis informavimo priemonėmis, kurių įrodymai apie atliktą informavimą yra saugomi, gauto pranešimo dienos, sudaryti sąlygas (gauti iš geriamojo vandens tiekėjo prisijungimo sąlygas, nutiesti geriamojo vandens, tiekimo ir (arba) nuotekų išleidimo tinklus nuosavybės teise ar kitais pagrindais valdomame sklype) prijungti jiems nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūrą prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros, kai, vadovaujantis šio įstatymo, Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimais, yra sukurta infrastruktūra, ji nuosavybės teise priklauso savivaldybei ar geriamojo vandens tiekėjui, vandentiekio įvadas, nuotekų išvadas nutiesti iki turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblynė (kai yra slėginė nuotekų linija), individualaus namo nuotekų valykla, sklypo riba ar statinio, ar daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas) ir kai teisės aktų nustatyta tvarka nustatoma, kad asmens vykdomas individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu ir (ar) nuotekų tvarkymas neatitinka teisės aktuose nustatytų geriamojo vandens išgavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo reikalavimų ir nuotekų tvarkymo įrenginių priežiūros reikalavimų. Ši pareiga galioja, kai yra visos šiame punkte išvardytos aplinkybės;

5) užtikrinti individualių nuotekų valymo įrenginių priežiūrą (eksploataciją) Nuotekų tvarkymo reglamente ir Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos apraše nustatyta tvarka, kai tokie įrenginiai įrengti ir naudojami, ir sudaryti viešąją sutartį su geriamojo vandens tiekėju arba sutartį su nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu dėl nuotekų ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančių atliekų (dumblo) transportavimo į geriamojo vandens tiekėjo valdomus nuotekų valymo įrenginius ir (arba) sudaryti sutartį dėl individualių nuotekų valymo ar kaupimo įrenginių priežiūros su nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčiu asmeniu, sudariusiu ir turinčiu galiojančią sutartį su geriamojo vandens tiekėju dėl nuotekų perteklinio dumblo perdavimo geriamojo vandens tiekėjui. Saugoti nuotekų transportavimo į geriamojo vandens tiekėjo valdomus nuotekų valymo įrenginius apmokėjamą patvirtinančius dokumentus 3 metus nuo jų išrašymo dienos;

6) atiduoti nuotekas ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančias atliekas (dumblą) geriamojo vandens tiekėjui arba geriamojo vandens tiekėjo nurodytam nuotekas transportuojančiam asmeniui arba individualių nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių priežiūrą vykdančiam asmeniui, sudariusiam ir turinčiam galiojančią sutartį su geriamojo vandens tiekėju dėl nuotekų perteklinio dumblo perdavimo geriamojo vandens tiekėjui aplinkos ministro nustatyta tvarka. Jeigu geriamojo vandens tiekėjas yra pasirašęs sutartis su daugiau kaip vienu nuotekas transportuojančiu

asmeniui, asmenys nuotekas gali atiduoti vienam iš geriamojo vandens tiekėjo nurodytų individualiųjų nuotekų transportavimo paslaugų teikėjų pasirinktinai. Asmenys už individualiųjų nuotekų transportavimo paslaugas apmoka individualiųjų nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui, kuriam atiduoda nuotekas transportuoti į geriamojo vandens tiekėjo valdomus nuotekų valymo įrenginius. Jeigu viešojo sutartis nesudaryta, asmuo turi turėti apmokėjimą už sukauptų nuotekų transportavimą patvirtinančius dokumentus;

7) užtikrinti, kad individualusis nuotekų tvarkymas atitiktų Žemės gelmių įstatyme, Nuotekų tvarkymo reglamente, Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos ir Nuotekų valymo įrenginių taikymo reglamente nustatytus geriamojo vandens išgavimo ir (arba) nuotekų tvarkymo reikalavimus, savivaldybių tarybų patvirtintose aglomeracijose individualusis nuotekų tvarkymas turi atitikti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje viešojo geriamojo vandens tiekėjo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų reikalavimų.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO LICENCIJAVIMAS

24 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijavimas

1. Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas, išskyrus paviršinių nuotekų tvarkymą ir nuotekų transportavimą, yra licencijuojamas.

2. Garantinis geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas nelicencijuojamas, tačiau turi būti užtikrintas nepertraukiamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas.

25 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos reguliavimo principai

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė grindžiama šiais principais:

1) saugumo. Šis principas reiškia, kad turi būti užtikrinama nepertraukiama, stabili ir saugi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veikla, darbuotojų ir aplinkinių žmonių sveikata ir saugumas, sumažintas neigiamas veiklos poveikis aplinkai;

2) patikimumo. Šiuo principu apibūdinami geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo abonentams ir vartotojams nutraukimo dažnis ir trukmė;

3) efektyvumo. Šiuo principu apibūdinami sąnaudų, reikalingų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, dydis ir pasiekto rezultato santykis;

4) nediskriminavimo. Šis principas reiškia, kad turi būti užtikrinama, jog visiems tos pačios kategorijos abonentams ir vartotojams paslaugos būtų teikiamos vienodomis sąlygomis ir kainomis.

26 straipsnis. Reikalavimai geriamojo vandens tiekėjams

Geriamojo vandens tiekėjai privalo:

1) vykdyti licencijoje nurodytą veiklą;

2) užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal infrastruktūros plėtros plane numatytas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis ir etapus, prijungti jo prižiūrime viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje esančius abonentų ir vartotojų įrenginius prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų, vadovaudamasis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimais ir Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimais;

3) teikti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas šio įstatymo 33 straipsnyje nustatyta tvarka apskaičiuotomis kainomis;

4) užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, vadovaudamiesi šio įstatymo 33 straipsnio 9–15 dalių nuostatomis;

5) tiekti geriamąjį vandenį ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas, vadovaudamiesi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimais.

27 straipsnis. Licencijų išdavimo sąlygos

1. Licencijos šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodytoms veikloms išduodamos neterminuotam laikui juridiniams asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.

2. Licencijos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo veiklai išduodamos juridiniams asmenims, kurie:

1) neturi mokesstinės nepriemokos Lietuvos Respublikos biudžetui, savivaldybės biudžetui ar fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai juridiniam asmeniui mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokesstinis ginčas), ir nėra skolingi Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui;

2) turi licencijuojamos veiklos sąlygas atitinkančius technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus tiekti geriamąjį vandenį ir (arba) teikti nuotekų tvarkymo paslaugas tam tikroje savivaldybės teritorijoje pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymą reguliuojančių teisės aktų reikalavimus. Juridinių asmenų technologinių, finansinių ir vadybinių pajėgumų ir jų įvertinimo tvarką nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, atsižvelgdama į šiuos reikalavimus juridiniams asmenims, siekiantiems gauti licenciją geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo veiklai vykdyti:

a) juridiniai asmenys turi nuosavybės teise ar kitaip teisėtai valdo ir (arba) naudoja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, skirtą paslaugoms vartotojams, abonentams teikti tam tikroje teritorijoje;

b) juridiniai asmenys yra užtikrinę geriamojo vandens saugą ir kokybę jų nuosavybės teise ar kitaip teisėtai valdomoje ir (arba) naudojamose infrastruktūroje;

c) juridiniai asmenys yra užtikrinę, kad nuotekų tvarkymas atitiktų Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytus reikalavimus;

d) juridinių asmenų finansinis pajėgumas yra pakankamas. Juridinių asmenų finansinis pajėgumas vertinamas pagal jo dvejų paskutinių ataskaitinių finansinių metų (arba nuo juridinio asmens veiklos pradžios, jeigu juridinis asmuo veiklą vykdė trumpiau nei dvejus finansinius metus) balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų duomenis, kuriems įvertinti taikomi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyti finansinio pajėgumo rodikliai;

e) juridiniai asmenys turi žmogiškųjų išteklių geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai veiklos apskaitai tvarkyti, vartotojams informuoti ir konsultuoti, skundams ir ginčams dėl veiklos sąlygų nagrinėti.

3. Juridinis asmuo, siekiantis gauti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licenciją, Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia nustatytos formos prašymą ir kitus Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo licencijavimo taisyklėse nurodytus dokumentus.

4. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 5 darbo dienas nuo prašymo išduoti licenciją ir kitų licencijai gauti reikalingų dokumentų gavimo dienos pateikia juridiniam asmeniui, kuris kreipėsi dėl licencijos išdavimo, dokumentą, patvirtinantį, kad prašymas ir kiti dokumentai gauti. Šiame dokumente nurodoma:

1) terminas, per kurį bus išnagrinėtas prašymas;

2) juridinio asmens teisių gynimo priemonės, kuriomis galima naudotis, jeigu kiltų ginčas tarp Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ir juridinio asmens, kuris kreipėsi dėl licencijos išdavimo.

5. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 30 kalendorinių dienų nuo reikiamų dokumentų gavimo dienos privalo išduoti licenciją arba juridiniam asmeniui, pateikusiam prašymą išduoti licenciją, motyvuotai atsisakyti išduoti licenciją.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytas terminas, per kurį turi būti išduota licencija arba motyvuotai atsisakyta ją išduoti, gali būti pratęstas. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nusprendusi pratęsti šio straipsnio 5 dalyje nurodytą terminą, privalo iki termino, per kurį turi būti išduota licencija arba motyvuotai atsisakyta ją išduoti, pabaigos apie tai informuoti juridinį asmenį, pateikęs prašymą išduoti licenciją, nurodydama priežastis, kodėl terminas pratęsiamas, ir terminą, kuris gali būti ne ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytas terminas gali būti pratęstas dėl šių priežasčių:

- 1) gaunama naujos informacijos ar paaiškėja naujų faktų, reikšmingų, priimant sprendimą dėl licencijos išdavimo;

- 2) dokumentų svarstymo metu pasikeičia teisinis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reglamentavimas.

7. Jeigu pateiktas neišsamus ar netinkamai įformintas prašymas arba pateikti ne visi dokumentai ir (arba) informacija, kurių reikia licencijai išduoti, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 5 darbo dienas nuo tokio prašymo gavimo dienos praneša juridiniam asmeniui apie būtinybę pateikti trūkstamus dokumentus ir (arba) informaciją, nurodo terminą, per kurį būtina pateikti trūkstamus dokumentus ir (arba) informaciją, ir nurodo, kad terminas licencijai išduoti skaičiuojamas nuo visų tinkamai įformintų dokumentų ir (arba) informacijos pateikimo dienos.

8. Jeigu juridinio asmens prašymas pateiktas, nesilaikant reikalavimų, šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka juridinis asmuo neištaiso prašymo išduoti licenciją pateikimo trūkumų ar nepateikia trūkstamų dokumentų ir (arba) informacijos, todėl neišduodama licencija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 15 darbo dienų nuo visų tinkamai įformintų dokumentų ir (arba) informacijos pateikimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui pranešimą, nurodydama priežastis, dėl kurių atsisakyta išduoti licenciją.

9. Licencija neišduodama, jeigu:

- 1) juridinis asmuo neatitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų;

- 2) pateikiami ne visi šio straipsnio 3 dalyje nurodyti dokumentai, arba dokumentai netinkamai įforminti ir (ar) neatitinka nustatytų reikalavimų ir per nustatytą terminą trūkumai nepašalinami;

- 3) neištaisyti prašymo išduoti licenciją pateikimo trūkumai ir nepateikta trūkstama informacija ar dokumentai šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

28 straipsnis. Licencijų keitimo sąlygos

1. Licencija gali būti keičiama licenciją turinčio geriamojo vandens tiekėjo iniciatyva, kai pasikeičia licencijoje nurodyti geriamojo vandens tiekėjo duomenys ar planuojama keisti teritoriją, kurioje vykdoma veikla. Jeigu pasikeičia licencijoje nurodyti geriamojo vandens tiekėjo duomenys ar planuojama keisti teritoriją, kurioje vykdoma veikla, geriamojo vandens tiekėjas privalo pranešti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai apie šiuos pasikeitimus ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo dienos, kai informacija jam tapo ar turėjo tapti žinoma.

2. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 30 kalendorinių dienų nuo reikiamų dokumentų, patvirtinančių šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, gavimo dienos privalo pakeisti licenciją arba prašymą pateikusiam juridiniam asmeniui motyvuotai, vadovaudamasi *mutatis mutandis* šio įstatymo 27 straipsnio 4, 7 ir 8 dalių nuostatomis, atsisakyti pakeisti licenciją.

3. Jeigu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą nepateikia juridiniam asmeniui, pateikusiam prašymą pakeisti licenciją, atsakymo, nelaikoma, kad licencija yra pakeista.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas terminas, per kurį turi būti pakeista licencija arba motyvuotai atsisakyta pakeisti licenciją, gali būti pratęstas. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nusprendusi pratęsti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą, privalo iki termino, per kurį turi būti pakeista licencija arba motyvuotai atsisakyta ją pakeisti, pabaigos apie tai informuoti prašymą pateikusį juridinį asmenį, nurodydama priežastis, kodėl terminas pratęsiamas, ir terminą, kuris gali būti ne ilgesnis nei 30 kalendorinių dienų.

5. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba gali atsisakyti pakeisti licenciją, jeigu:

- 1) naujoje teritorijoje planuojamas geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas neatitinka šio įstatymo 13 straipsnio 4 ir 7 dalyse nustatytų reikalavimų;
- 2) prašymas pakeisti licenciją įformintas netinkamai arba pateikti ne visi dokumentai ir (arba) informacija, kurių reikia licencijai pakeisti, ir per nustatytą terminą šie trūkumai nepašalinti;
- 3) prašyme pakeisti licenciją pateikti neteisingi duomenys.

29 straipsnis. Įspėjimas dėl licencijų galiojimo panaikinimo

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustačiusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes ir (arba) pažeidimus, per 5 darbo dienas įspėja geriamojo vandens tiekėją apie galimą licencijos galiojimo panaikinimą. Duomenims patikslinti ir (arba) papildyti skiriamas 20 darbo dienų laikotarpis, kitais atvejais skiriamas 12 mėnesių laikotarpis nustatytų aplinkybių ir (arba) pažeidimų priežastims pašalinti.

2. Geriamojo vandens tiekėjas įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo panaikinimą, kai yra bent viena iš nurodytų aplinkybių:

1) paaiškėja, kad geriamojo vandens tiekėjas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikė neteisingus duomenis (metinių reguliuojamos veiklos ataskaitų rinkinį, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą ir (arba) perskaičiuotų bazinių kainų projektą ir kitas ataskaitas, nurodytas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintose Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklėse);

2) nustatoma, kad geriamojo vandens tiekėjas pažeidė šio įstatymo 26 straipsnyje nurodytus reikalavimus;

3) geriamojo vandens tiekėjas nebeatitinka šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų, taikomų geriamojo vandens tiekėjui, norinčiam gauti licenciją;

4) nuotekų tvarkymo apskaitos metinėje ataskaitoje, teikiamoje aplinkos ministro nustatyta tvarka, nustatoma, kad viršijami taršos leidime ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatyti leistinos taršos (kiekio ir (ar) koncentracijos) normatyvai, ir geriamojo vandens tiekėjas neturi patvirtinto taršos mažinimo plano, kurio investicinės priemonės įtrauktos į patvirtintą veiklos planą, kuriame numatytos pažeidimams pašalinti reikalingos investicijos ir terminai. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai teikia nuotekų tvarkymo apskaitos metinių ataskaitų duomenis apie taršos leidimo ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo sąlygų neatitinkančius geriamojo vandens tiekėjus ir nuotekų tvarkytojus, viešuosius vandens tiekėjus, regioninius viešuosius vandens tiekėjus;

5) pasibaigus nukrypti leidžiančios nuostatos (išlygos) terminui, geriamojo vandens kokybės rodikliai neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų, o veiklos plane nenumatytos investicinės priemonės geriamojo vandens saugai ir kokybei užtikrinti.

30 straipsnis. Licencijų galiojimų panaikinimas

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba priima sprendimą panaikinti licencijos galiojimą:

- 1) geriamojo vandens tiekėjo prašymu;
- 2) kai geriamojo vandens tiekėjas, gavęs įspėjimą apie licencijos galiojimo panaikinimo, nepašalina pažeidimų per šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nustatytą įspėjimo terminą;
- 3) kai geriamojo vandens tiekėjas įgyja likviduojamo juridinio asmens statusą.

2. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nedelsdama, tačiau ne vėliau kaip per 2 darbo dienas, apie licencijos galiojimo panaikinimą informuoja geriamojo vandens tiekėją, paskirtąjį garantinį vandens tiekėją, savivaldybes ir Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

3. Savivaldybės taryba užtikrina, kad viešasis vandens tiekėjas, kuriam panaikintas licencijos galiojimas, įstatymuose nustatyta tvarka būtų reorganizuojamas.

SEPTINTASIS SKIRSNIS VIEŠOSIOS SUTARTYS

31 straipsnis. Viešosios sutarties sudarymas ir nutraukimas

1. Viešosios sutartys sudaromos, keičiamos ir nutraukiamos vadovaujantis Civiliniu kodeksu, Geriamojo vandens įstatymu, šiuo įstatymu, Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėmis sąlygomis.

2. Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose turi būti nurodyta: sutarčių sudarymo, įsigaliojimo ir nutraukimo tvarka, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo tvarka ir sąlygos, geriamojo vandens tiekimo ir vartojimo riba, abonentų ir vartotojų atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas tvarka, suvartoto geriamojo vandens ir išleistų nuotekų kiekio nustatymo tvarka, mėginių ėmimo tvarka ir vieta, šalių teisės, pretenzijų teikimo, nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarka, sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka.

3. Jeigu asmuo nėra pasirašęs viešosios sutarties arba atsisako ją pasirašyti, tačiau jam nuosavybės teise priklausantys ar kitaip valdomi ir (arba) naudojami geriamojo vandens naudojimo įrenginiai, geriamajam vandeniui tiekti reikalingos komunikacijos ir (arba) nuotekų šalinimo įrenginiai įstatymų, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimuose, Naujų abonentų ir vartotojų prijungimo prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros reikalavimuose nustatyta tvarka prijungti prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar per paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas paviršinės nuotekos išleidžiamos į paviršinių nuotekų tvarkytojo paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, viešoji sutartis laikoma sudaryta pagal Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinės sąlygas. Šiuo atveju sunaudoto geriamojo vandens ir išleistų nuotekų kiekis nustatomas pagal Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos aprašą. Priimtų tvarkyti paviršinių nuotekų kiekis nustatomas Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente nustatyta tvarka.

4. Abonentai, kuriems geriamojo vandens tiekėjas teikia padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų tvarkymo paslaugas, privalo sudaryti rašytinę viešąją sutartį. Geriamojo vandens tiekėjas abonentui jo buveinės adresu arba oficialioje interneto svetainėje skelbiamu elektroniniu paštu išsiunčia pasirašyti parengtą geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąją sutartį. Jeigu abonentas negrąžina geriamojo vandens tiekėjui pasirašytos viešosios sutarties per 20 darbo dienų nuo jos išsiuntimo dienos arba raštu pateikia atsisakymą pasirašyti sutartį, laikoma, kad abonentas atsisako pasirašyti viešąją sutartį ir geriamojo vandens tiekėjas turi teisę nebeteikti paslaugų.

5. Viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas sudaro sutartis su šio įstatymo 21 straipsnyje nustatytus reikalavimus atitinkančiais nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiais asmenimis.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS SĄNAUDŲ APSKAITOS IR KONTROLĖS, KAINŲ NUSTATYMO IR ATSISKAITYMO TVARKA

32 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė

1. Geriamojo vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kaina, vadovaujantis šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytais principais, turi būti pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis, susijusiomis su viešojo geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veikla, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Jei geriamojo vandens tiekėjams, užtikrinantiems saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų vykdymą, trūksta lėšų investicijoms, kurios būtinos kokybės

reikalavimus atitinkančioms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms vykdyti, gali būti nustatoma papildoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos dedamoji. Geriamojo vandens tiekėjai turi pagrįsti lėšų trūkumą minėtoms investicijoms vykdyti ir Investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos apraše numatyta tvarka jas suderinti su Valstybine energetikos reguliavimo taryba.

2. Geriamojo vandens tiekėjas, vadovaudamasis šio straipsnio 1 dalies nuostatomis, šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatyta tvarka užtikrina geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriuje vykdomos veiklos efektyvumą ir sąnaudų pagrįstumą.

3. Paviršinių nuotekų tvarkytojų teikiamų paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kaina nustatoma vadovaujantis šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytais principais ir turi būti pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis, susijusiomis su paviršinių nuotekų tvarkymo veikla ir paslaugų organizavimu abonentams, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Jeigu paviršinių nuotekų tvarkytojams, užtikrinantiems kokybišką paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų vykdymą trūksta lėšų investicijoms, gali būti skiriama papildoma paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugos kainos dedamoji. Paviršinių nuotekų tvarkytojai turi pagrįsti lėšų trūkumą minėtoms investicijoms vykdyti ir Investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos apraše numatyta tvarka jas suderinti su Valstybine energetikos reguliavimo taryba. Paviršinių nuotekų tvarkytojas teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina paviršinių nuotekų tvarkymo sektoriuje vykdomos veiklos efektyvumą ir sąnaudų pagrįstumą.

4. Efektyvaus paslaugų teikimo sąnaudos apskaičiuojamos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo apskaitos atskyrimo taisyklėse ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų sąvade nustatyta tvarka.

5. Apskaitos atskyrimo tikslai yra šie:

1) atskleisti geriamojo vandens tiekėjo, paviršinio nuotekų tvarkytojo vykdomos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo veiklos, kaip atskiros veiklos, rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžą;

2) atskleisti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinio nuotekų tvarkymo sektoriuje teikiamų reguliuojamų paslaugų sąnaudų formavimąsi.

6. Geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

1) priežastingumo – ataskaitinio laikotarpio būtinąsias sąnaudas paskirstyti veiklai, kuri nulėmė tų sąnaudų atsiradimą, pajamas, turto įsigijimą ar įsipareigojimų vykdymą;

2) objektyvumo – per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų paskirstymą turi atlikti nešališkai;

3) pastovumo – skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią apskaitos sistemą;

4) skaidrumo – per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų paskirstymą turi atlikti taip, kad kiekvienu pajamų, sąnaudų paskirstymo etapu ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti geriamojo vandens tiekėjo pajamas ir sąnaudas;

5) patikimumo – užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų geriamojo vandens tiekėjo finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų.

7. Pajamas, sąnaudas leidžiama įtraukti į apskaitą tik vieną kartą, sudarant apskaitos atskyrimo ataskaitas.

8. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba gali reikalauti pakeisti geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo naudojamą apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemą, kai pastaroji neatitinka geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą, atsiskaitymą už suteikiamas paslaugas, apskaitą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų.

9. Geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas privalo rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas ir užtikrinti, kad pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, per 4 mėnesius pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą ar pratęstą galioti techninę užduotį būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra dėl ataskaitų atitikties

Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintiems reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimams ir (ar) metodui, ir (ar) modeliui ir reguliuojamosios veiklos ataskaitos, reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ataskaita ir (ar) išvada pateiktos Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai.

10. Reguluojamosios veiklos ataskaitos, reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ataskaita ir (ar) išvada ir reguliavimo apskaitos sistemos patikros ataskaita ir (ar) išvada, išskyrus konfidencialią informaciją, yra viešos ir skelbiamos geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo interneto svetainėje arba Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje, jeigu geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas neturi savo interneto svetainės. Informacija apie reguliuojamų veiklų sąnaudas negali būti pripažįstama konfidencialia.

11. Jeigu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turi informacijos ar Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai kyla pagrįstų įtarimų, kad geriamojo vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų tvarkoma reguliavimo apskaitos sistema neatitinka teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų, ar paaiškėja aplinkybės dėl netinkamai vykdomos reguliuojamosios veiklos, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba motyvuotu sprendimu gali nustatyti reikalavimą geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo priėmimo dienos pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą techninę užduotį atlikti reguliavimo apskaitos sistemos patikrą dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams ir per 10 darbo dienų nuo minėtos patikros atlikimo dienos pateikti reguliavimo apskaitos sistemos patikros ataskaitą ir (ar) išvadą Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai.

12. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, rengdama techninę užduotį, konsultuojasi su Lietuvos auditorių rūmais.

13. Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikrą ir reguliavimo apskaitos sistemos patikrą gali atlikti auditorius, audito įmonė, turintys teisę atlikti finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo nustatyta tvarka.

14. Jeigu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turi informacijos ar Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai kyla pagrįstų įtarimų dėl netinkamai atliktos reguliuojamųjų įmonių veiklos ataskaitų patikros ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikros, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota atlikti auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą įstaiga pagal Finansinių ataskaitų audito įstatymą atlieka reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikros kokybės tyrimą (toliau – reguliuojamosios veiklos patikros kokybės tyrimas) ir parengia reguliuojamosios veiklos patikros kokybės tyrimo ataskaitą. Jeigu reguliuojamosios veiklos patikros kokybės tyrimo ataskaitoje nurodyta, kad auditorius, audito įmonė, atlikdami atitinkamą patikrą, nesilaikė tokiai patikrai techninėje užduotyje nurodytų taikyti profesinių standartų arba nurodytų tarptautinių audito standartų, kaip tai yra nustatyta Finansinių ataskaitų audito įstatymo 52¹ straipsnio 3 dalyje, tos patikros sąnaudos negali būti pripažintos būtinosiomis nustatant valstybės reguliuojamas kainas, ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turi teisę įpareigoti geriamojo vandens tiekėją, paviršinių nuotekų tvarkytoją ne vėliau kaip per 6 mėnesius atlikti pakartotinę reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą ir (ar) pakartotinę reguliavimo apskaitos sistemos patikrą šio įstatymo nustatyta tvarka.

15. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba šio įstatymo 9 straipsnyje nurodytoms funkcijoms vykdyti turi teisę gauti iš auditoriaus, audito įmonės, atlikusių reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą ir (ar) reguliavimo apskaitos sistemos patikrą, paaiškinimus, susijusius su atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, paaiškinimus pagrindžiančius duomenis ir dokumentus.

33 straipsnis. Kainų nustatymas

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos nustatomos vadovaujantis nediskriminavimo ir šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytais principais.

2. Vadovaudamasi šiuo įstatymu, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

3. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos turi būti apskaičiuojamos pagal sąnaudas atskiroms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos dalims, kurios nustatytos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje.

4. Geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai sąnaudas ir pajamas planuoja pagal patvirtintus infrastruktūros plėtros planus ir veiklos planus, parengtus pagal Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų veiklos planų rengimo taisykles. Veiklos planai rengiami ne trumpesniam kaip 5 metų laikotarpiui ir tvirtinami geriamojo vandens tiekėjo arba paviršinių nuotekų tvarkytojo valdybos (jei valdyba nesudaroma – savivaldybės administracijos direktoriaus). Veiklos planuose aprašoma vykdoma veikla, nuosavybės teise valdomas turtas, veiklos kryptys, reikalingos investicijos, infrastruktūros eksploatavimo sąlygos, racionalaus gamtos išteklių naudojimo, aplinkos taršos mažinimo, paslaugų kokybės gerinimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros, išpirkimo, renovacijos priemonės ir po šių priemonių įgyvendinimo geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo planuojamų eksploatacinių sąnaudų ir pardavimo pokyčiai, nurodomas lėšų poreikis veiklos planams įgyvendinti, finansavimo šaltiniai ir prognozuojamas poveikis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainoms, pateikiama kita informacija, reikalinga patikimam ir saugiam abonentų ir vartotojų aprūpinimui geriamuoju vandeniu ir nuotekų tvarkymo paslaugomis, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugomis užtikrinti.

5. Geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai investicijas privalo derinti su Valstybine energetikos reguliavimo taryba. Jeigu geriamojo vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų investicijos nesuderintos su Valstybine energetikos reguliavimo taryba, jos negali būti pripažintos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms nustatyti.

6. Šio įstatymo 14 straipsnyje nustatyta tvarka įsteigiamam regioniniam viešajam vandens tiekėjui nustatoma pereinamojo laikotarpio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kaina, kai tos pačios kategorijos vartotojai ir abonentai moka skirtingą paslaugų kainą, kuri nustatyta reorganizuotiems viešiesiems vandens tiekėjams iki regioninio viešojo vandens tiekėjo įsteigimo, kol bus įgyvendintos veiklos efektyvinimo priemonės, bet ne ilgiau kaip 3 metus.

7. Šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka įsteigiamam regioniniam viešajam vandens tiekėjui taikomi investicijų planavimo kriterijai:

1) investicijos į prijungto viešojo vandens tiekėjo naudojamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą neturėtų būti mažesnės už prijungto viešojo vandens tiekėjo iki prijungimo turėtas investicijų iš nuosavų finansavimo šaltinių lėšas (3 paskutinių metų lėšų, skirtų investicijoms, vidurkis);

2) investicijos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai atnaujinti skiriamos proporcingai eksploatuojamiems geriamojo vandens ir nuotekų tinklų ilgiams, ilgalaikio turto amžiui, nusidėvėjimo lygiui ir reguliuojamo turto vertei;

3) investicijos geriamojo vandens kokybei gerinti skiriamos proporcingai geriamojo vandens kokybės rodiklių nuokrypiams, įvertinus geriamojo vandens kokybės parametrus ir jų poveikį gyventojų sveikatai;

4) viešojo vandens tiekėjo prijungto viešojo vandens tiekėjo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai ir atnaujinimui investicijų gryoji nauda (sumažintos veiklos sąnaudos, turinčios įtakos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos mažėjimui), Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje nustatyta tvarka paskirstoma viešajam vandens tiekėjui ir jo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas gaunantiems vartotojams ir abonentams;

5) viešajam vandens tiekėjui Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos gali būti skiriama papildoma investicinė grąža, jeigu lėšos, skirtos prijungto viešojo vandens tiekėjo geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai atnaujinti viršija šios dalies 1 punkte nustatytą vidurkį.

8. Geriamojo vandens tiekėjų tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina nustatoma remiantis šiais principais:

1) vadovaujantis šio įstatymo 18 straipsnio nuostatomis, numatomos būtinios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sąnaudos;

2) vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo apskaitos atskyrimo taisyklėmis, nustatoma licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė;

3) atsižvelgiant į šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalies nuostatas, nustatoma protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža;

4) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka suderinamos investicijos;

5) vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų lyginamosios analizės aprašu, nustatomi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo efektyvumo rodikliai;

6) regioniniam viešajam vandens tiekėjui Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatoma papildoma investicijų grąža.

9. Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinė kaina nustatoma remiantis šiais principais:

1) Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka suderinamos investicijos;

2) numatomos paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo sąnaudos, tiesiogiai susijusios su paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų abonentams organizavimo veikla;

3) atsižvelgiant į šio įstatymo 33 straipsnio 2 dalies nuostatas, nustatoma protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža, susijusi su paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų abonentams organizavimo veikla.

10. Nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos abonentams (išskyrus vartotojus) nustatomos atsižvelgiant į išleidžiamų teršalų kiekį, pobūdį ir koncentraciją.

11. Geriamojo vandens tiekėjai, vadovaudamiesi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, parengia ir teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą. Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą, vadovaudamiesi Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai paviršinių nuotekų tvarkytojai. Su teikiamais derinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektais geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai pateikia kainų projektų pagrindimą ir įmonės veiklos planus. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, gavusi bazinių kainų projektus, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nustato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, vadovaudamasi šio straipsnio 8 ir 9 dalyse nustatytais kainų nustatymo principais, vertina, ar kainos padengia Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytus efektyvumo rodiklius atitinkančias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo ir kitas susijusias būtinąsias sąnaudas, įskaitant investicijų grąžą. Jeigu pateikti ne visi duomenys ir (arba) dokumentai arba gaunama papildoma informacija, terminas skaičiuojamas nuo visų duomenų ir (arba) dokumentų ir informacijos pateikimo dienos. Nustatydama kainas, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įvertina investicijų atsipirkimo ir veiklos išlaidų pagrįstumą, nustato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo efektyvumo rodiklius.

12. Pirmaisiais bazinių kainų galiojimo metais taikomos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos lygios geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinėms kainoms.

13. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinės kainos, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinės kainos perskaičiuojamos kiekvienais metais. Bazinės kainos neperskaičiuojamos, jei išlaikomi Geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikoje nustatyti kriterijai. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų perskaičiuotos bazinės kainos, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų perskaičiuotos bazinės kainos galioja 12 mėnesių nuo šių kainų įsigaliojimo dienos.

14. Geriamojo vandens tiekėjai, vadovaudamiesi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, parengia ir pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą. Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų perskaičiuotų kainų projektą, vadovaudamiesi Paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, teikia paviršinių nuotekų tvarkytojai. Su teikiamais derinti perskaičiuotų kainų projektais geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai pateikia kainų projektų pagrindimą. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, gavusi perskaičiuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų projektą, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nustato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų perskaičiuotas bazines kainas ir paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų perskaičiuotas bazines kainas. Jeigu pateikti ne visi duomenys ir (arba) dokumentai arba gaunama papildomos informacijos, terminas skaičiuojamas nuo visų duomenų ir (arba) dokumentų ir informacijos pateikimo dienos.

15. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustatydamą geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, kiekvienais metais perskaičiuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, įvertina, ar nustačius naujas kainas vartotojų kiekvieną mėnesį mokama suma už paslaugas neviršys 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų. Duomenys gaunami iš Lietuvos statistikos departamento. Nustačiusi, kad nustačius naujas paslaugų kainas vartotojų mokama suma už paslaugas viršys 4 procentus vidutinių mėnesio šeimos pajamų, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba gali pareikalauti, kad geriamojo vandens tiekėjas per 12 mėnesių pateiktų planą, kuriame būtų numatyti konkretūs veiksmai, kaip geriamojo vandens tiekėjas sumažins sąnaudas, kad už jo teikiamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas vartotojų mokama suma neviršytų 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų. Geriamojo vandens tiekėjai tokį planą privalo pateikti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai ir savivaldybių vykdomosioms institucijoms.

16. Geriamojo vandens tiekėjų veiklos, šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytų principų įgyvendinimą ir vertinimą, ar, nustačius naujas kainas, vartotojų mokama suma už paslaugas neviršys 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų, atitinkamoje savivaldybėje kiekvienais metais, iki kalendorinių metų gruodžio 31 dienos atlieka Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumų vertinimo tvarkos aprašu ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika. Apie vertinimo rezultatus Valstybinė energetikos reguliavimo taryba per 10 darbo dienų nuo atlikto vertinimo informuoja atitinkamą savivaldybę ir Aplinkos ministeriją.

17. Viešasis vandens tiekėjas, vykdamas viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) teikiantis nuotekų tvarkymo paslaugas bent vienoje savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, regioninis viešasis vandens tiekėjas, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje numatytą laikotarpį, visiems tos pačios kategorijos abonentams ir vartotojams teikia geriamąjį vandenį ir teikia nuotekų tvarkymo paslaugas vienodomis sąlygomis ir kainomis. Paviršinių nuotekų tvarkytojas visiems tos pačios kategorijos abonentams paslaugas teikia vienodomis sąlygomis ir kainomis.

18. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos, atsižvelgiant į sąnaudas, gali būti diferencijuojamos pagal abonentų ir vartotojų kategorijas, pirkimo ir pardavimo vietą, tiekimo ir vartojimo ribą, vartojimo sezoniskumą, išleidžiamų teršalų kiekį, pobūdį ir koncentraciją. Diferencijavimo principai turi būti pagrįsti, objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminuojantys.

19. Abonentai ir vartotojai į kategorijas skirstomi, atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo būdus, ekonomiškai pagrįstus abonentų sprendimus

dėl eksploatuojamos infrastruktūros atsisakymo ir nuotekų perdavimo tvarkyti nuotekų tvarkytojui, siekiant mažinti neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, atsiskaitymą už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas (bute ar kitose patalpose, įvade), sezoniskumą.

20. Jeigu geriamojo vandens tiekėjas teikia padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo paslaugas, jų kainai nustatyti geriamojo vandens tiekėjas, vadovaudamasis Nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašu, teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo kainos projektą ir pagrindžiančius dokumentus. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi Nuotekų valymo kainos už padidėjusią ir savitąją taršą skaičiavimo tvarkos aprašu, nustato padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų valymo kainą. Lėšos, gautos už padidėjusios ir savitosios taršos nuotekų tvarkymo paslaugas, skiriamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų kokybei gerinti.

21. Bazinis nuotekų užterštumas, kurį viršijus konkretiems abonentams skaičiuojama papildoma kaina už nuotekų valymą, nustatomas Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše.

22. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba sprendimus dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų ir kiekvienais metais perskaičiuojamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų derinimo skelbia savo interneto svetainėje. Geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai per 10 darbo dienų privalo apie Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas ir kiekvienais metais perskaičiuojamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas viešai (savo interneto svetainėje) informuoti abonentus ir vartotojus. Kainos įsigalioja ne anksčiau kaip po 30 kalendorinių dienų, kai jas viešai paskelbia geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas, ir taikomos nuo kito mėnesio (einančio po mėnesio, kai kainos įsigalioja) pirmosios dienos.

23. Jeigu bendras geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti naudojamų išorinių paslaugų teikėjų ir tiekėjų tarifų ir įkainių vidutinis pokytis viršija 30 proc., geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai, vadovaudamiesi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, parengia ir teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai papildomos kainų dedamosios dėl išorinių paslaugų teikėjų padidėjusių sąnaudų pagrindimą. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, gavusi šį pagrindimą, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nustato papildomą kainų dedamąją dėl išorinių paslaugų teikėjų ir tiekėjų padidėjusių sąnaudų, kuri galioja iki atitinkamai bazinės ar kasmet perskaičiuojamos kainos galiojimo termino pabaigos. Bazinės ir perskaičiuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka teikia ne anksčiau kaip po 5 mėnesių nuo ankstesnio šių kainų įsigaliojimo dienos.

24. Kai dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ar paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros išpirkimo arba perdavimo viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo nuosavybėn susitarti nepavyksta ir kai viešojo vandens tiekėjo, regioninio viešojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo iniciatyva sudaromos sutartys dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo (nuomos, panaudos, jungtinės veiklos), minėtos infrastruktūros naudojimo sąnaudų priskiriamos būtinosiomis sąnaudomis.

25. Šio įstatymo 15 straipsnio 15 dalyje nurodyta įmoka pripažįstama būtinosiomis sąnaudomis.

34 straipsnis. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių veiklos patikrinimai

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 19 punktu ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo IV skyriaus nuostatomis, prižiūrėdama, kaip geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas vykdo reguliuojamąją veiklą, turi teisę tikrinti geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veiklą. Asmens duomenys tvarkomi, vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir šiuo įstatymu. Atlikdama patikrinimus, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turi teisę:

1) gauti visą patikrinimui atlikti reikalingą informaciją, asmens duomenis, dokumentus (neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), jų kopijas ir išrašus;

2) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, susijusių su tikrinamo geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo veikla, reikalauti, kad jie atvyktų į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patalpas pateikti paaiškinimų;

3) gauti patikrinimui atlikti būtiną informaciją, asmens duomenis ir dokumentus, jų kopijas apie juridinių asmenų turtą ir pajamas, ūkines, finansines ir kitas operacijas iš valstybės ir savivaldybės institucijų, taip pat iš Lietuvos banko, komercinių bankų ir kitų kredito bei finansų įstaigų, auditorių, kitų juridinių ir fizinių asmenų, nepaisant to, ar informacija laikoma konfidencialia, ar nelaikoma, gauti informaciją iš valstybės ar kitų juridinių asmenų valdomų ar tvarkomų registrų ar duomenų bazių;

4) pagal patikrinimo medžiagą iš ekspertizės įstaigų gauti išvadas;

5) patikrinimui atlikti pasitelkti specialistų ir ekspertų;

6) sudaryti sutartis su audito įmonėmis, kitais juridiniais ar fiziniais asmenimis, kurių paslaugomis Valstybinė energetikos reguliavimo taryba naudosis, atlikdama patikrinimą;

7) atlikdama patikrinimą, naudoti visą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos turimą informaciją, įskaitant ir informaciją, gautą kitų patikrinimų metu;

8) naudotis kitomis įstatymų suteiktomis teisėmis.

2. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgalioti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, užtikrindami jiems pavestų uždavinių ir funkcijų vykdymą, atlikdami patikrinimus, turi šias teises, kurias įgyvendina Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vardu:

1) nekliudomai įeiti į geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo ir kitų juridinių asmenų naudojamas patalpas ar teritoriją ir atlikti patikrinimo veiksmus juridinių asmenų darbo metu, ne darbo laiku – jeigu yra pagrįstų įtarimų, kad pažeidžiami įstatymai, dalyvaujant juridinio asmens atstovui, patalpų, teritorijos savininkui ar jo įgaliotam atstovui. Į kitų juridinių asmenų naudojamas patalpas ar teritoriją Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgalioti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, gali patekti, tik pateikę teismo išduotą leidimą arba gavę juridinio asmens sutikimą;

2) užfiksuoti faktines aplinkybes;

3) patikrinimo metu naudoti technines priemones;

4) pasitelkti šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytus asmenis patikrinimo veiksams atlikti;

5) tikrinti asmenų tapatybę patvirtinančius dokumentus;

6) funkcijoms vykdyti teisės aktų nustatyta tvarka pasitelkti teisėsaugos institucijas.

3. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose, turi teises, nustatytas šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 7 punktuose ir 2 dalies 1 punkte.

4. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgalioti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, prieš

atlikdami šiame straipsnyje nurodytus veiksmus, turi pateikti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą dokumentą, patvirtinantį jų įgaliojimus, patikrinimo tikslus ir terminus.

5. Tikrinamas geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas privalo:

1) paskirti įgaliotus atsakingus asmenis, kurie dalyvautų, atliekant patikrinimą ir bendradarbiautų su Valstybine energetikos reguliavimo taryba;

2) pateikti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai visą patikrinimui atlikti reikalingą informaciją, duomenis ir dokumentus (neatsižvelgiant į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi), jų kopijas ir išrašus;

3) teikti žodinius ir rašytinius paaiškinimus, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pareikalavus, paaiškinimus duoti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patalpose;

4) sudaryti reikiamas sąlygas patikrinimui atlikti, kai patikrinimas atliekamas geriamojo vandens tiekėjo, paviršinių nuotekų tvarkytojo patalpose ar teritorijoje;

5) vykdyti kitus Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ir jos įgaliotų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, teisėtus reikalavimus.

6. Tikrinamas geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas turi teisę:

1) informuoti Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą apie neteisėtus Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgaliotų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, veiksmus;

2) apskusti neteisėtus Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgaliotų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, patikrinimui pasitelktų specialistų ar ekspertų veiksmus;

3) raštu ir (ar) žodžiu teikti pastabas ir paaiškinimus dėl patikrinimo akte ir jo prieduose nurodytos informacijos;

4) dalyvauti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos posėdyje, svarstant patikrinimo aktą.

7. Kiti juridiniai asmenys patikrinimų metu turi šio straipsnio 5 dalies 2–5 punktuose ir 6 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytas teises ir pareigas.

8. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgalioti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, įgyvendindami jiems suteiktas teises, surašo dokumentus (aktus, protokolus, reikalavimus). Jų formas patvirtina ir užpildymo tvarką nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

9. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ir jos įgaliotų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, reikalavimai, duoti atliekant šiame straipsnyje nurodytus veiksmus, yra privalomi juridiniams ir fiziniams asmenims, kurie privalo tinkamai bendradarbiauti su Valstybine energetikos reguliavimo taryba, jos įgaliojais Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojais ir darbuotojais, dirbančiais pagal darbo sutartis, ir šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytais asmenimis. Už reikalavimų nevykdymą, netinkamą bendradarbiavimą ar trukdymą atlikti patikrinimo veiksmus taikomos šio įstatymo nustatytos sankcijos.

10. Tikrinamas geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas, juridiniai ir fiziniai asmenys Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, jos įgaliotiems Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, ir šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytiems asmenims privalo pateikti patikrinimui atlikti reikalingą informaciją, net jei tokia informacija sudaro tikrinamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo įmonės komercinę (gamybinę) paslaptį arba yra konfidenciali dėl kitų priežasčių. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, jos įgalioti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ir šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nurodyti asmenys privalo užtikrinti patikrinimo metu gautos konfidencialios informacijos konfidencialumą.

11. Šio straipsnio 6 dalies 2 punkte nurodytą skundą tikrinamas geriamojo vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas turi teisę paduoti Vilniaus apygardos administraciniam teismui teisės aktų nustatyta tvarka. Skundo padavimas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įgaliotų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, patikrinimui pasitelktų specialistų ar ekspertų atitinkamų veiksmų nesustabdo, jeigu teismas nenusprendžia kitaip.

12. Už šio straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 5 punktuose nurodytas paslaugas, jeigu jos pagal galiojančius teisės aktus yra teikiamos atlygintinai, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba atsiskaito teisės aktų nustatyta tvarka.

13. Lietuvos bankas, komerciniai bankai ar kitos kredito bei finansų įstaigos šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą informaciją Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai teikia Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

35 straipsnis. Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarka

1. Abonentai ir vartotojai už geriamojo vandens tiekėjo patiektą geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaito pagal pirkimo ir pardavimo vietoje (geriamojo vandens apskaitos mazguose) įrengtų geriamojo vandens apskaitos prietaisų ir nuotekų apskaitos prietaisų (jeigu tokie įrengti, išskyrus šio straipsnio 9 dalį) rodmenis, jeigu sutartis nenustato kitaip.

2. Karštam vandeniui ruošti patiekto geriamojo vandens kiekis nustatomas pagal pastatą prieš karšto vandens ruošimo įrenginius įrengto geriamojo vandens apskaitos prietaiso rodmenis. Kai geriamasis vanduo tiekiamas karštam vandeniui ruošti daugiabučio namo karšto vandens ruošimo įrenginiuose, geriamojo vandens pirkimo ir pardavimo vieta yra geriamojo vandens apskaitos prietaisas, įrengtas pastate prieš karšto vandens ruošimo įrenginius.

3. Geriamojo vandens apskaitos ir nuotekų apskaitos prietaisus pirkimo ir pardavimo vietose (įvade, butuose ar kitose patalpose (geriamojo vandens apskaitos mazguose), nuotekų išvade) įrengia ir naudoja geriamojo vandens tiekėjas savo lėšomis. Šių apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo sąnaudos įtraukiamos į geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo, eksploatavimo užmokesčių. Užmokestis už geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimą, įrengimą, eksploatavimą skaičiuojamas pagal Geriamojo vandens apskaitos prietaisų įsigijimo, įrengimo ir eksploatavimo užmokesčio apskaičiavimo metodiką ir jo dydį tvirtina savivaldybės taryba.

4. Atsiskaitymo už geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas daugiabučiuose namuose geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pirkimo ir pardavimo vieta yra kiekvienas butas ar kita patalpa, išskyrus šio straipsnio 2 ir 6 dalyse numatytus atvejus.

5. Jeigu geriamojo vandens nuostoliai daugiabučiuose namuose susidaro perkant geriamojo vandens tiekimo paslaugas butų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančiais tinklais, jie pagal Civilinio kodekso 4.76 ir 4.82 straipsnius turi apmokėti geriamojo vandens tiekėjui šio vandens kainą. Tokia butų savininkų pareiga atsirastų tuo atveju, jeigu geriamojo vandens tiekėjas įrodytų, kad geriamojo vandens nuostoliai susidaro dėl butų savininkų kaltės.

6. Daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę pirkimo ir pardavimo vietą pasirinkti įvade, sudarydami rašytinį visų savininkų, kuriems geriamasis vanduo tiekiamas iš to įvado, susitarimą ir tai numatydami sutartyse su geriamojo vandens tiekėju. Tokiu atveju daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai bendru rašytiniu susitarimu nusprendžia, kaip bus nustatomas kiekvieno vartotojo suvartoto geriamojo vandens kiekis, įskaitant skirtumą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje, kai pasirenkamas sprendimas atsiskaityti pagal įvade įrengto geriamojo vandens apskaitos prietaiso rodmenis, ir apie šį sprendimą praneša raštu geriamojo vandens tiekėjui.

7. Abonentai ir vartotojai, kuriems dėl techninių priežasčių nėra galimybės įrengti geriamojo vandens apskaitos prietaisų už geriamojo vandens tiekėjo patiektą geriamąjį vandenį, atsiskaito Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose nustatyta tvarka.

8. Priimtų tvarkyti nuotekų, išskyrus paviršines nuotekas, kiekis, kai nėra nustatyta tvarka įrengtų nuotekų apskaitos prietaisų, prilyginamas patiekto geriamojo vandens kiekiui. Nuotekų apskaitos prietaisai įrengiami abonentų pageidavimu jo lėšomis. Abonentams, savo lėšomis įsirengusiems teisės aktų reikalavimus atitinkančius nuotekų apskaitos prietaisus, nuotekų faktinį užterštumą nustatančias sistemas, geriamojo vandens tiekėjo įgaliotam atstovui šias sistemas patikrinus ir užplombavus, tai užfiksavus akte, kurį geriamojo vandens tiekėjo įgaliotas atstovas pateikia susipažinti ir pasirašyti abonentui, mokestis už nuotekų tvarkymo paslaugas nustatomas vadovaujantis abonentų lėšomis įsirengtų nuotekų apskaitos prietaisų ir faktinį nuotekų užterštumą nustatančių prietaisų duomenimis. Abonentui atsiskaitant už nuotekų tvarkymą pagal faktinį nuotekų užterštumą, nuotekų mėginiai imami nepertraukiamai, už nuotekų mėginių paėmimą ir tyrimus sumoka abonentas.

9. Abonentai, kurie pageidauja už geriamojo vandens tiekėjo suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaityti pagal faktiškai išleidžiamą nuotekų kiekį, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka geriamojo vandens tiekėjui teikia prašymą įrengti nuotekų apskaitos prietaisą, kad už nuotekų tvarkymo paslaugas būtų galima atsiskaityti pagal jo rodmenis. Daugiabučiuose namuose ir kituose gyvenamuosiuose pastatuose nuotekų apskaitos prietaisai neįrengiami, o jeigu yra įrengti, atsiskaitymui nenaudojami, jeigu abonentai arba vartotojai ir geriamojo vandens tiekėjas sutartyje nesusitaria kitaip.

10. Geriamojo vandens tiekėjas turi teisę ties nuotekų atidavimo riba įrengti nuotekų apskaitos prietaisą ir už nuotekų tvarkymo paslaugas reikalauti atsiskaityti pagal jo rodmenis, kai iš esmės skiriasi suvartojamo geriamojo vandens ir išleidžiamų nuotekų kiekiai.

11. Geriamojo vandens tiekėjas privalo sudaryti galimybę abonentams ir vartotojams už jiems patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas atsiskaityti. Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše nustatytais atsiskaitymo būdais (bankuose, kitose įmokas priimančiose įstaigose ir įmonėse, internetu, pagal bendrąją atsiskaitomąją knygelę ar jos elektroninį atitikmenį arba kitaip). Atsiskaitymo būdą pasirenka abonentas ir vartotojas.

12. Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų (ir paviršinių nuotekų) tvarkymo paslaugas sąlygos nustatomos Atsiskaitymo už patiektą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas tvarkos apraše.

13. Priimtų tvarkyti paviršinių nuotekų kiekis nustatomas Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamente nustatyta tvarka.

36 straipsnis. Už suvartotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas susidariusių vartotojo skolų ir permokų apmokėjimo tvarka

Dėl geriamojo vandens tiekėjo kaltės vykdant teisės aktuose įtvirtintus licencijuojamos veiklos įpareigojimus susidariusi vartotojo skola už suvartotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas iš vartotojo gali būti išieškoma ne daugiau kaip už 2 mėnesius,ėjusius prieš einamąjį mėnesį, neskaičiuojant netesybų (delspinigių ar baudų) už visą klaidingai apskaičiuoto mokesčio už suvartotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas laikotarpį. Permoka už suvartotą geriamąjį vandenį ir suteiktas nuotekų tvarkymo paslaugas vartotojui skaičiuojama už visą klaidingai apskaičiuotą laikotarpį.

DEVINTASIS SKIRSNIS INFORMACIJOS TEIKIMAS VISUOMENEI, VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS

37 straipsnis. Informacijos teikimas visuomenei, valstybės ir savivaldybių institucijoms

1. Informacija apie geriamojo vandens tiekėją, paviršinių nuotekų tvarkytoją, tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kokybę, geriamojo vandens saugą ir kokybę, paviršinių nuotekų tvarkymą, paslaugų teikimo sąlygas ir planuojamus sutarčių pakeitimus,

sistemų eksploatavimą, modernizavimą, plėtrą, renovaciją, investicijas į sistemos plėtrą ir renovaciją, paslaugų kainas ir tarifus, jų struktūrą ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimuose nustatyta informacija yra vieša, skelbiama geriamojo vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse. Geriamojo vandens tiekėjų ir paviršinių nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse skelbiama informacija atnaujinama, jei yra pakeitimų, bet ne rečiau kaip kartą per metus. Informacija apie prieigą prie geriamojo vandens viešosiose erdvėse skelbiama savivaldybės interneto svetainėse. Informacija atnaujinama, jei yra pasikeitimų, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

2. Geriamojo vandens tiekėjų informacija apie šiuo įstatymu reglamentuojamą licencijuojamą veiklą ar veiklą, kurios kainos reguliuojamos, yra vieša. Paviršinių nuotekų tvarkytojų informacija apie veiklą, kurios kainos reguliuojamos, yra vieša. Valstybės ir savivaldybių institucijos turi teisę gauti iš geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų visus finansinės atskaitomybės, kitus dokumentus ir informaciją, reikalingą teisės aktų nustatytoms pareigoms vykdyti. Geriamojo vandens tiekėjas privalo pateikti reikiamą informaciją per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo dienos, jeigu geriamojo vandens tiekėjas nenurodo pagrįstų priežasčių, dėl kurių valstybės ir savivaldybių institucijos gali nustatyti ilgesnį terminą informacijai pateikti.

3. Keičiantis geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo kainoms, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainoms, geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai viešai (savo interneto svetainėje ar regioninėje spaudoje) informuoja abonentus ir vartotojus apie pasikeitusias ir nustatytas kainas.

4. Abonentų ir vartotojų teises ginančios institucijos teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę gauti iš geriamojo vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų informaciją, reikalingą abonentų ir vartotojų teisėms ginti.

5. Geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai, kurie pagal Lietuvos Respublikos finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimus privalo atlikti finansinių ataskaitų auditą, užtikrina, kad pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams, per 4 mėnesius būtų atliktas metinių finansinių ataskaitų auditas ir auditoriaus išvada kartu su finansinėmis ataskaitomis pateikta Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai ir paskelbta geriamojo vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų interneto svetainėse.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

GINČŲ IR SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS. SANKCIJŲ SKYRIMO TVARKA

38 straipsnis. Vartotojų ar abonentų, geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Abonentų ir vartotojų skundų nagrinėjimas

1. Iš sutartinių santykių kylančius vartotojo ar abonto ir geriamojo vandens tiekėjo, garantinio vandens tiekėjo ginčus dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų, laikino atjungimo nuo (prijungimo prie) geriamojo vandens tiekimo tinklų paslaugų kainų ir jų taikymo ne teismo tvarka sprendžia Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Kitus vartotojo ir geriamojo vandens tiekėjo, garantinio vandens tiekėjo ginčus ne teismo tvarka sprendžia Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Vartotojas taip pat turi teisę kreiptis į teismą. Vartotojas, manantis, kad geriamojo vandens tiekėjas, garantinis vandens tiekėjas, paviršinių nuotekų tvarkytojas pažeidė jo teises ar teisėtus interesus, pirmiausia privalo raštu kreiptis į geriamojo vandens tiekėją, garantinį vandens tiekėją, paviršinių nuotekų tvarkytoją ir nurodyti savo reikalavimus.

2. Vartotojų ir geriamojo vandens tiekėjų, garantinių vandens tiekėjų ginčai sprendžiami ne teismo tvarka pagal Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymą.

3. Abonentų ir vartotojų skundus nagrinėja šios institucijos:

1) Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba – abonentų ir vartotojų skundus dėl abonentams ir vartotojams tiekiamo geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimų nesilaikymo. Vartotojas,

manantis, kad geriamojo vandens tiekėjas, garantinis vandens tiekėjas pažeidė jo teises ar teisėtus interesus, pirmiausia privalo raštu kreiptis į geriamojo vandens tiekėją, garantinį vandens tiekėją ir nurodyti savo reikalavimus;

2) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba – vartotojų skundus dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo, geriamojo vandens apskaitos, vandentiekio avarijų, geriamojo vandens tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo ir sąskaitų pateikimo;

3) savivaldybių vykdomosios institucijos – abonentų ir vartotojų skundus dėl geriamojo vandens tiekimo, paviršinių nuotekų tvarkymo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo organizavimo ir koordinavimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, būtinų viešajam geriamojo vandens tiekimui ir (arba) nuotekų tvarkymui, perdavimo ar naudojimo šiame įstatyme nurodytais būdais organizavimo.

4. Šio straipsnio 3 dalies 1 ir 3 punktuose nurodyti abonentų ir vartotojų skundai nagrinėjami Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka.

39 straipsnis. Sankcijos ir jų skyrimo tvarka

1. Geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui už pažeidimus vykdančią reguliuojamąją veiklą užtikrinant atitiktį teisės aktų nustatytoms reguliuojamosios veiklos sąlygoms, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skiria baudas:

1) už viešai privalomos skelbti informacijos apie šiuo įstatymu reglamentuojamą reguliuojamąją veiklą nepaskelbimą, už pirmą pažeidimą skiriama nuobauda nuo įspėjimo iki penkių šimtų eurų, o už pakartotinį pažeidimą – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki vieno tūkstančio eurų;

2) už teisės aktuose nustatytos informacijos nepateikimą šio įstatymo 37 straipsnyje nurodytiems asmenims, už neteisingos ar ne visos informacijos pateikimą – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 0,5 procento geriamojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo metinių reguliuojamosios veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio;

3) už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos įpareigojimų (nurodymų) nutraukti neteisėtą veiklą, pakeisti naudojamą apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemą, už reguliuojamosios veiklos sąlygų pažeidimus – nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki vieno procento geriamojo vandens tiekėjo ar paviršinių nuotekų tvarkytojo metinių reguliuojamosios veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio.

2. Baudos nepriskiriamos būtinosioms sąnaudoms ir neįskačiuojamos į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas.

3. Geriamojo vandens tiekėjui, paviršinių nuotekų tvarkytojui už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, jos įgaliotų Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, ar asmenų, nurodytų šio įstatymo 34 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose, reikalavimų, duotų, atliekant šio įstatymo 34 straipsnyje nurodytus veiksmus, nevykdymą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skiria baudą nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 0,5 procento geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ar paviršinių nuotekų tvarkymo įmonės reguliuojamosios veiklos metinių pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais. Kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims už šioje dalyje nurodytus pažeidimus Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skiria baudą nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki šešių tūkstančių eurų.

4. Asmenims, vykdančioms geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo veiklą be geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo licencijos, skiriama bauda nuo dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų iki 3 procentų metinių veiklos pajamų, gautų praėjusiais finansiniais metais, dydžio.

5. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, skirdama baudą, kartu nustato protingą terminą, ne ilgesnį nei 2 mėnesiai, pažeidimui pašalinti, jeigu pažeidimo pašalinimas yra objektyviai įmanomas. Jeigu pažeidimas yra mažareikšmis, tai yra geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo įmonė nepadarė esminės žalos kitų asmenų

interesams, nutraukė pažeidimą, pašalino pažeidimo padarinius, o teisės aktų reikalavimų laikymasis, atsižvelgiant į faktines aplinkybes gali būti užtikrintas kitais būdais ir (arba) kitomis priemonėmis, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, gali taikyti išpėjimą, neskirdama baudos.

6. Geriamojo vandens tiekėjams, paviršinių nuotekų tvarkytojams skiriamos baudos dydis nustatomas pagal numatytą minimalios ir maksimalios baudų vidurkį, įvertinus:

- 1) pažeidimo pavojingumą;
- 2) pažeidimo trukmę;
- 3) pažeidimo padarinius;

4) geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

7. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidimą padaręs geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, paviršinių nuotekų tvarkytojas savo noru užkirto kelią žalingiems pažeidimo padariniams, padėjo atskleisti pažeidimo aplinkybes, nedelsdamas ėmėsi priemonių pažeidimui pašalinti. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustatydamas sankciją, atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis gali pripažinti ir kitas šiame įstatyme nenurodytas aplinkybes.

8. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, paviršinių nuotekų tvarkytojas trukdė nustatyti pažeidimo aplinkybes, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nurodymo nutraukti neteisėtą veiklą arba padarė pažeidimą, dėl kurio per paskutinius 12 mėnesių geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui buvo skirta sankcija.

9. Skiriamos sankcijos dydis nustatomas įvertinus šio straipsnio 6 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytas aplinkybes. Nustatytos sankcijos mažinamos nuo vidurkio iki minimumo, jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, arba didinamos nuo vidurkio iki maksimumo, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Jeigu yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, sankcijos dydis nustatomas atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą.

10. Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai svarstant sankcijos skyrimo klausimą, dalyvauja geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo, kuris įtariamas padaręs pažeidimą ir kuriam gali būti skiriama sankcija, vadovas ir (arba) jo įgaliotas atstovas, kurie turi teisę būti išklausyti ir pasiaiškinti. Įtraukus sankcijos skyrimo klausimą į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos posėdžio darbotvarkę, apie posėdžio datą ir laiką geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui, dėl kurio veiksmų yra pradėta sankcijos skyrimo procedūra, raštu pranešama ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki posėdžio. Nustatant sankcijos skyrimo svarstymo datą, geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, paviršinių nuotekų tvarkytojui turi būti suteikta teisė pateikti paaiškinimus ne trumpiau kaip per 14 darbo dienų iki sankcijos skyrimo klausimo svarstymo datos. Jeigu šie asmenys nedalyvauja, sankcijos skyrimo klausimas gali būti išnagrinėtas tik tais atvejais, kai yra duomenų, kad jiems laiku pranešta apie šio klausimo nagrinėjimo vietą, laiką ir negautas prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą. Tinkamu pranešimu laikytinas pranešimas, išsiųstas registruotu paštu Juridinių asmenų registre nurodytu buveinės adresu, išskyrus atvejus, kai juridinis asmuo nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą, arba pranešimas, išsiųstas Juridinių asmenų registre nurodytu juridinio asmens Nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo naudojant pašto tinklą informacinės sistemos elektroninio pristatymo dėžutės adresu. Kai gautas prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą, klausimas gali būti išnagrinėtas, asmeniui nedalyvaujant, jeigu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, pripažinusi neatvykimo į posėdį, kuriame bus nagrinėjamas klausimas, priežastis nesvarbiomis, atmets asmens prašymą atidėti klausimo nagrinėjimą.

11. Sankcijos skyrimo klausimo svarstymas posėdyje yra viešas. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos iniciatyva ar geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo vadovo ar (ir) jo įgalioto asmens motyvuotu prašymu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba procedūriniu sprendimu gali paskelbti žodinį sankcijos skyrimo klausimo

svarstymo posėdį uždaru, kai Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nori apsaugoti geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo, paviršinių nuotekų tvarkytojo komercines paslaptis, asmens duomenis ar kitą konfidencialią informaciją. Uždaramame Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos posėdyje dalyvaujantys asmenys privalo neatskleisti posėdžio metu sužinotos komercinės paslapties, asmens duomenų ar kitos konfidencialios informacijos. Už tokios informacijos atskleidimą asmenys atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

12. Sankcijų skyrimo klausimai svarstomi, pažeidimų tyrimo procedūros vykdomos Sankcijų skyrimo taisyklėse nustatyta tvarka.

13. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Tęstinio pažeidimo atveju sankcija gali būti paskirta ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip 5 metai, sankcijos negali būti skiriamos.

14. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija. Sankcijos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.

15. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka ir terminais.

16. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimas dėl sankcijos skyrimo per 30 dienų nuo jo priėmimo dienos gali būti skundžiamas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

17. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimas dėl sankcijos skyrimo įsigalioja po 30 dienų nuo jo priėmimo dienos, jeigu per šį laiką Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka sprendimas neapskundžiamas teismui. Jeigu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba sprendimu ne tik skiria sankciją, bet ir nustato įpareigojimus, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo dalis dėl įpareigojimų nustatymo įsigalioja sprendimo priėmimo dieną, jeigu sprendime nenustatyta vėlesnė jos įsigaliojimo data. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo dėl įpareigojimų nustatymo apskundimas teismui įpareigojimų vykdymo nesustabdo, jeigu teismas nenusprendžia kitaip.

18. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdytinas ir vykdomasis dokumentas.

19. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo dėl sankcijos skyrimo ir įpareigojimų nustatymo nuorašas asmeniui išsiunčiamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo.

20. Abonentui už viešojoje sutartyje numatytų sąlygų nesilaikymą skiriama bauda:

1) geriamojo vandens tiekėjui nustačius, kad abonto išleidžiamų nuotekų užterštumas yra iki 3 kartų didesnis už viešojoje sutartyje nustatytą nuotekų užterštumą, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių, už kiekvienos teršiančios medžiagos viršijimą skaičiuojama bauda. Bauda apskaičiuojama, 1 m³ nuotekų tvarkymo paslaugų bazinę kainą ir nuotekų valymo kainą už padidėjusią ir savitąją nuotekų taršą padidinus santykiu, koku faktinis nuotekų užterštumas viršijo viešojoje sutartyje nustatytą nuotekų užterštumą, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių. Baudos už kiekvienos teršiančiosios medžiagos koncentracijos viršijimą nuotekose sumuojamos. Baudos taikymo laikotarpis nustatomas nuo mėginio, nustatančio, kad teršiančių medžiagų parametras viršija viešojoje sutartyje nustatytą užterštumą, paėmimo datos iki mėginio, kai viršijimas nebefiksuojamas, paėmimo datos. Visais atvejais šis laikotarpis yra ne trumpesnis kaip trys paros, o kai geriamojo vandens tiekėjas abonto išleidžiamų nuotekų kokybės kontrolę atlieka imdamas vidutinius paros mėginius visą ataskaitinį laikotarpį, šiame punkte nurodytų teršiančiųjų medžiagų išleidimo laikotarpis sutampa su ataskaitiniu laikotarpiu, kuris nurodytas viešojoje sutartyje, tačiau ne trumpesnis kaip vienas mėnuo. Per šį laikotarpį išleistų nuotekų kiekis nustatomas pagal nuotekų apskaitos prietaisų rodmenis; jei šie prietaisai neįrengti ar jų rodmenys nuotekų mėginių paėmimo metu nenustatyti – pagal apskaitomo mėnesio vidutinį paros nuotekų kiekį. Baudos taikymas neatleidžia abonto nuo pareigos pašalinti taršos priežastis;

2) abonentui išleidus viešojoje sutartyje nedeklaruotas, bet ūkinėje veikloje naudojamas medžiagas ir preparatus, išskyrus numatytas šios dalies 3 punkte, arba nustačius didelę taršą, skaičiuojama bauda, lygi 1 m^3 nuotekų tvarkymo paslaugų bazinę kainą, nuotekų valymo kainą už padidėjusią ir savitąją nuotekų taršą padidinus santykiu, koku faktinė tarša viršijo viešojoje sutartyje nustatytą abonentui nuotekų užterštumą, kuris negali būti viršytas dėl nuotekų tvarkymo infrastruktūros galimybių. Baudos už kiekvienos teršiančiosios medžiagos koncentracijos viršijimą nuotekose sumuojamos. Šiame punkte nurodytų teršiančių medžiagų išleidimo laikotarpis sutampa su ataskaitiniu laikotarpiu, kuris nurodytas viešojoje sutartyje, tačiau ne trumpesnis kaip vienas mėnuo. Abonentui lieka prievolė, pašalinus taršos priežastis, prašyti geriamojo vandens tiekėją paimti pakartotinį nuotekų mėginį, iš naujo įvertinti realią išleidžiamų nuotekų užterštumo koncentraciją ir raštu pranešti geriamojo vandens tiekėjui apie jo veiklos metu naudojamas ir į nuotekas galinčias patekti medžiagas ir preparatus, numatomą jų koncentraciją nuotekose ir planuojamą išleisti nuotekų kiekį. Atsižvelgdamas į šį pranešimą, geriamojo vandens tiekėjas turi teisę iš naujo nustatyti abonentui leidžiamą išleisti nuotekų užterštumą;

3) abonentui išleidus viešojoje sutartyje nedeklaruotas prioritетines pavojingas medžiagas, nurodytas Nuotekų tvarkymo reglamento 1 priede, pagal šio straipsnio 2 punktą apskaičiuota baudų už nedeklaruotą (-as) teršiančiąją (-ias) medžiagą (-as) suma indeksuojama taikant koeficientą 4;

4) paviršinių nuotekų tvarkytojui nustačius, kad abonto išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumas yra iki 3 kartų didesnis už viešojoje sutartyje nustatytą leidžiamą išleidžiamų paviršinių nuotekų užterštumą, už kiekvienos teršiančios medžiagos viršijimą skaičiuojama bauda. Bauda apskaičiuojama, 1 m^3 paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainą padidinus santykiu, koku faktinis paviršinių nuotekų užterštumas viršijo viešojoje sutartyje nustatytą abonentui leidžiamą paviršinių nuotekų užterštumą. Baudos už kiekvienos teršiančiosios medžiagos parametro viršijimą paviršinėse nuotekose sumuojamos. Baudos taikymo laikotarpis nustatomas nuo mėginio, nustatančio, kad teršiančių medžiagų parametras viršija viešojoje sutartyje nustatytą leidžiamą paviršinių nuotekų užterštumą, paėmimo datos iki mėginio, kai viršijimas nebefiksuojamas, paėmimo datos. Visais atvejais šis laikotarpis yra ne trumpesnis kaip trys paros. Per šį laikotarpį išleistų paviršinių nuotekų kiekis apskaičiuojamas, vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu, pagal apskaitomo mėnesio vidutinį paros paviršinių nuotekų kiekį arba išmatuojamas apskaitos prietaisais, jei jie įrengti ir jų rodmenys paviršinių nuotekų mėginių paėmimo metu buvo nustatyti. Jei į paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išleistos ne paviršinės nuotekos, o kitos nuotekos, išleistų į paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą nuotekų kiekis nustatomas vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklėse nustatyta tvarka. Baudos taikymas neatleidžia abonto nuo pareigos pašalinti taršos priežastis;

5) abonentui išleidus paviršinių nuotekų tvarkymo viešojoje sutartyje nedeklaruotas, teršiančias medžiagas, išskyrus numatytas šios dalies 6 punkte, arba nustačius didelės taršos viršijimą, skaičiuojama bauda. Bauda apskaičiuojama 1 m^3 paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainą, padidinus tokiu santykiu, koku faktinė tarša viršijo paviršinių nuotekų tvarkymo viešojoje sutartyje nustatytą abonentui leidžiamą paviršinių nuotekų užterštumą. Baudos už kiekvienos teršiančios medžiagos parametro viršijimą paviršinėse nuotekose sumuojamos. Šiame punkte nurodytų teršiančių medžiagų išleidimo laikotarpis sutampa su atsiskaitymo terminu, kuris nurodytas paviršinių nuotekų tvarkymo viešojoje sutartyje, tačiau ne trumpesnis nei vienas mėnuo. Abonentui išlieka prievolė, pašalinus taršos priežastis, prašyti paviršinių nuotekų tvarkytoją paimti pakartotinį nuotekų mėginį. Paviršinių nuotekų tvarkytojas turi teisę iš naujo nustatyti abonentui leidžiamą išleisti paviršinių nuotekų užterštumą;

6) abonentui išleidus paviršinių nuotekų tvarkymo viešojoje sutartyje nedeklaruotas prioritетines pavojingas medžiagas, nurodytas Nuotekų tvarkymo reglamento 1 priede, pagal šio straipsnio 5 punktą apskaičiuota bauda už nedeklaruotas (-ų) prioritетinės (-ių) teršiančios (-ių) medžiagos (-ų) išleidimą suma indeksuojama, taikant koeficientą 4.

21. Vartotojui per teisės aktuose ar sutartyje nustatytą terminą neatsiskaičius su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju už suteiktas paslaugas, už kiekvieną uždelstą kalendorinę

dieną nuo laiku nesumokėtos sumos skaičiuojami Lietuvos Respublikos delspinigių už nesumokėtus paslaugų mokesčius skaičiavimo fiziniams asmenims įstatyme nustatyto dydžio delspinigiai. Delspinigiai pradedami skaičiuoti kitą dieną, kai baigiasi apmokėjimo už paslaugą terminas. Abonentui per teisės aktuose ar sutartyje nustatytą terminą neatsiskaičius su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju, paviršinių nuotekų tvarkytoju už suteiktas paslaugas, skaičiuojami sutartyje nustatyti delspinigiai, jeigu sutartyje delspinigiai nenumatyti – 0,02 procento dydžio delspinigiai už kiekvieną uždelstą kalendorinę dieną nuo laiku nesumokėtos sumos.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40 straipsnis. Geriamojo vandens tiekėjų, paviršinių nuotekų tvarkytojų privatizavimas

1. Valstybės ar savivaldybės valdomi geriamojo vandens tiekėjai, paviršinių nuotekų tvarkytojai negali būti privatizuojami.
2. Nuosavybės teise valstybei ar savivaldybei priklausantys geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai negali būti perduodami valdyti koncesijos pagrindais.

41 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Aplinkos ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau šiame straipsnyje – *ex post* vertinimas).
2. Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti įvertinta, ar viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų vykdoma veikla efektyvi ir užtikrinamas „sąnaudų susigrąžinimo“ principo įgyvendinimas.
3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – penkeri metai nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.
4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas iki 2029 m. sausio 1 dienos.

Lietuvos Respublikos
geriamojo vandens tiekimo ir
nuotekų tvarkymo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMIEJI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008.
2. 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmoniems vartoti skirto vandens kokybės.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, aplinkos ministras, sveikatos apsaugos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. lapkričio 1 d. kiekviename regione paskiria garantinį geriamojo vandens tiekėją ir nuotekų tvarkytoją.
4. Licencijų išdavimo, licencijų galiojimo panaikinimo, licencijų keitimo procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias

Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas.

5. Savivaldybės institucijos iki 2027 m. gruodžio 31 d. perduoda viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui, regioniniam viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui nuosavybės teise priklausančią geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas